

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

ОИЛАДА ТАРТИБ БЎЛСА...

- Яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам оиладан бошланади,- дейди Қарши шаҳридаги "Гулшан" маҳалласида истикомат қилувчи "Намунали оила" бошлиғи Муродилла Олтибоев. - Оилада эркак қаттиққўл, она меҳрибон бўлса, ўша ерда иқлим ёқимли, болалар тарбияси бутун бўлиб вояга етади. Ота ҳам, она ҳам ўз вазифасини бажармаса, болалар ҳар томонга шох ташлаб кетди, деяверинг. Шунинг учун олти фарзандимга болалигидан қатъий тартиб жорий қилганман. Аввало уйга олиб келинган газеталарни (ҳар икки кунда ўнтадан турли йўналишдаги газеталарни олиб келаман) ўқиб чиқишга ўндайман. Кейин улардан нимани ўқиганларини ёки қандай хулоса чиқарганларини сўрайман. Шунга қараб уларнинг нималарга қизиқишини, мўлжали нима эканлигини билиб олардим. Болаларимнинг мактабга бормаслариданок саводи чиққан эди. Китобларга меҳрлари баландлигини кўриб, ўзим ҳам теримга сиғмай кетардим. Мингдан ортиқ китобга эга кутубхонам- болаларимнинг севимли машғулотхонасига айланишида ўша қоидаларимнинг ҳам таъсири бор, деб ўйлайман. Мана ҳозир уларнинг барчаси ўқимшли, эл хизматида.

Фарзандларимга "Ўзбекис-

тон Энциклопедияси" нинг бир неча томини совға қилганимда, уйда байрам бўлиб кетган. Ҳозир эса набираларим - "китобсевар"! Улар беш нафар, худогоа шукр. Яқинда 9 ёшли набирам Махлиёхоннинг туғилган куни бўлди. Ўша куни 3 томлик "Ўзбек халқ эртаклари" китобини 30 минг сўмга сотиб олдим. Бунни кўрган бир танишим: "Боллага ҳам 30 минг сўмга китоб сотиб оласизми? Ундан кўра бирорта кейим-кечак сотиб олиб, совға қилсангиз- ҳам арзон тушади, ҳам бола хурсанд бўлади", - деб менга танбех берди. Мен эса: "Шу китобдан олган ақли келажакда унга ҳоҳлаган либосини кийдиради",- дея йўлимда давом этдим. Чунки китобнинг таъсири, тарбиясини болаларимда, талабаларимда кўриб бўлганман. Олийғоҳда талабаларим орасида дарс дастурида йўқ асарларни излаб юриб ўқийдиганлари бўлади. Улардан ҳақиқий олим ва мутахассис чиқади.

Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Худёёр Ботиров билан "Оиладаги иқлим", "Маънавият- жамият устуни" сингари мавзуларда ўтказган суҳбатларимизда одамларни газета, журналлардаги янгиликлардан баҳраманд этишга ҳаракат қиламиз. Вилоят ва республика газета, журналларида чоп этилган 200дан ортиқ мақолаларим, 2007 йилда чиққан "Маънавият

ва маърифат сарчашмалари" номли китобим худди шу ниятда ёзилган. Ундан маҳаллалар фаоллари, талабалар қўлланма сифатида фойдаланишяпти.

- Тўғри айтадилар, - суҳбатимизга қўшилади маҳалла хотин-қизлар кенгаши раиси Каромат Муродова. - Муродилла ака ва Зебо опанинг оиласига, болаларининг одоби-га ҳамма ҳавас билан қарайди. Хабарим бор, опа ҳамшира бўлиб ишлардилар. Кечкурун эса бир ташкилотнинг супир-сидирини ҳам қилардилар. Шунда ҳам доим болалари ёнларида бўлар, жон-диллари билан оналарига кўмаклашишарди. Улар меҳнатнинг қандай тури бўлмасин ҳазар қилишмасди. Мана ҳозир ҳаётда ўз ўринларини топишган.

Ҳа, Қарши Давлат педагогика университети доценти, фалсафа фанлари номзоди Муродилла Олтибоев оиласини нафақат маҳаллада, балки шаҳарда ҳам "Намунали оила" кўрик-танлови қолиби сифатида яхши билишди ва ҳурмат қилишди. Зеро, оиладаги бутунлик азал-азалдан инсонни бахту саодатга мушарраф этган. Биз ҳам бу оила эшигини ҳамиша ЯХШИЛИКЛАР қоқишини тилаб қоламиз.

Санобар **ФАХРИДДИНОВА**

СОҒЛОМ ОНА—СОҒЛОМ БОЛА

Қашқадарёлик фотомухбир Шавкат Султонов ижодидан лавҳалар

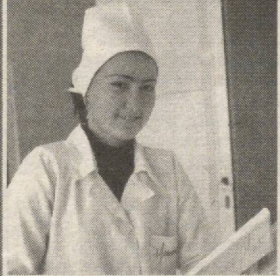
Косон туман туғруқ мажмуасида тажрибали шифокорлар меҳнат қилишади. 140 ўринли туғруқ мажмуасида она ва бола соғлигини муҳофаза қилиш учун барча шароитлар яратилган.

- Етти бўлимдан иборат мажмуада қайта таъмирлаш ишлари олиб борилгандан сўнг имкониятлар яна ҳам кенгайди, - дейди жамоа раҳбари, тажрибали шифокор Дилфуза Тошқулова. - Хомийлар ҳисобидан таъмирланган мажмуа янада чирой очди. Беморлар учун қўшимча қўлайликлар яратилди.

Нишон туман марказий шифохонасининг туғруқ мажмуасида кўзи ёриган ёш она Мавжуда Кучиева (суратда ўртада)нинг қувончи чексиз. - Болаларимиз саломатлигини муҳофаза қилаётган шифокорлардан миннатдоримиз,- дейди Мавжудахон

СУРАТДА: тиббиёт ҳамшираси Сарвиноз Норова ҳамда болалар шифокори Гулнора Султоновалар она ва боланинг соғлиғи тўғрисида суҳбатлашяптилар.

Чехрасидан нур ёғилиб турган ҳамшира Гузал Туропова Нишон туман марказий шифохонасининг туғруқ мажмуасида меҳнат қилади. У ҳар бир муолажани ўз вақтида бажариш билан бирга, оналардан ширин сўзини ҳам аямайди.

- Янги чақалоқ дунёга келса оналар билан бирга қувонаман, - дейди Гузал Туропова.

Раъно Сатторова бир неча йилдирки, Нишон тумани марказий шифохонасининг туғруқ мажмуасида фидокорона меҳнат қилмоқда. 60 ўринга мўлжалланган туғруқ мажмуасида тиббиётни ислоҳ қилиш Давлат дастури бўйича амалга ошириляётган ишлар кишини қувонтиради.

СУРАТДА: Р.Сатторова (чапда) ҳамшира Роҳила Бўриева билан навбатдаги муолажага тайёргарлик кўришяпти.

ГЕНДЕР МУАММОЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

Мана бир неча йилдирки, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Тараққиёт Дастурининг мамлакатимиздаги ваколатхонаси билан "Ўзбекистон хотин-қизларининг имкониятларини кенгайтириш учун институцион ва ҳуқуқий салоҳиятини ривожлантириш" номли лойиҳа доирасида ҳамкорлик қилиб келмоқда. Пойтахтимизда бўлиб ўтган навбатдаги тадбир ана шу лойиҳа ижроси борасида Ўзбекистонда амалга ошириляётган ишлар таҳлилига ҳамда гендер

соҳасидаги ҳуқуқий онгни ошириш, "Хотин-қизлар ҳуқуқлари камситилишининг барча шаклларида барҳам бериш тўғрисида"ги халқаро конвенцияда илгари сурилган ғояларни жамиятда тарқатишга кўмаклашиш мақсадида оммавий ахборот воситалари ходимлари ўртасида ташкил этилган танлов ғолибларини тақдирлашга бағишланди.

Барча ғолиб ва совриндорлар махсус диглом ва ташкилотчиларнинг қўлдан келган совғалари билан тақдирландилар.

Тадбир доирасида, шунингдек,

Швейцариянинг мамлакатимиздаги элчихонаси кўмағида тайёрланган "Эркаклар ва аёллар: эрта тонгдан шомгача" номли фотоальбому ва "Эркаклар ва аёлларнинг урф-одатлардаги иштироки" номли ҳужжатли фильмнинг ҳамда Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, БМТ Ривожланиш Дастури, бир қатор давлат ташкилотлари ва жамоат бирлашмалари ҳамкорлигида чоп этилган "Ўзбекистон Республикаси аёллари ва эркаклар" статистик тўпламининг тақдироти ҳам бўлиб ўтди.

Д. ИБРОҲИМОВ

ки биз бир биримизни тўлдириб, кўнглимизни авайлаб, суяшиб, курашиб яшадик. Шундай оғир кунларимда Зарафшон шаҳар ҳокими қақиртириб: "Маҳаллага маслаҳатчи бўлинг, худди қишлоқдаги ишларингизнинг давоми", деди. Мен яна халқ орасига кирдим. Бу шаҳардагилар тур-

Бу хонадонда эрта тонгдан ҳаёт қайнайди. Кўни-кўшнлар ҳали ширин уйку оғушида бўлган чоғда бу ерда ҳовли супурилади. Сигир-бузоқ, товуқларга ҳўрак берилади, боғ-чорбоғларга нури чиқарилиб, сугорилади.

Хуллас, эл оёққа турган паллада 10 нафар оила аъзоси тўкин дастурхон атрофида нонушта қилиб ўтиришган бўлади.

- Эрта туришда ҳикмат кўп, - дейди оила бошлиғи, 73 ёшли отахон Облоқул Язйлов. - Барвақт туриб, эшик-даразаларни ланг очиб, кут-барақа киритганга не етсин? Лекин барақа ҳам ўз-ўзидан кириб келмайди. Дарвоза очилиши баробарида ҳаракатлар ҳам бошланиши керак. Ҳаракатда-барақа, деб бекорга айтишмайди.

Облоқул аканинг ҳаракати дастлаб хоҳ қиш бўлсин, хоҳ ёз, боғ-чорбоғларни кезиб

Ораимиздаги одамлар

Оила бекаси Ойша опа узоқ йиллар мактабда муаллимлик қилди. Ҳозир нафақада. Бобо-биби тўнғич фарзандлари Эркин билан бир ҳовлида яшашди. 7 нафар набиранинг барчаси ўз юмушига эга: бири мол-ҳолга қараса, бири товуқ боқади, бири томорқа, бири боғ-чорбоғ ишларида отаси ва бобосига кўмаклашади. Бир сўз билан айтганда бу оилада барча иш аниқ режа, мақсад асосида амалга оширилади. Ўтган йил 5 сотихга экилган картошкадан 2,5 тонна ҳосил олинганининг ўзиёқ улар меҳнати нақадар самарали эканлигидан нишонандир. Оилада сал пулга зориқиб сезилдими, мактабда ўқитувчи бўлиб ишлайдиган Эркин оғир бодораги маҳсулотлар - бодом, анор, картошқа, пивёздан машинага юклаб, кўтарасига пуллаб келади. Меҳнат орқасидан уч фарзанд уй-жойлик бўлишди, қатор иморатлар солинди, машина минибди,

ЭРТА ТУРИШНИНГ ҲИКМАТИ

чиқишдан бошланади. Жами 25 сотихдан иборат томорқа майдонидан нималар парваришланмайди, дейсиз? Язйловлар асосан картошқа етиштириб, кўтарасига сотиш билан ном чиқаришган. Биз ҳам бу фикрга қўшилариб-у, лекин боғ-чорбоғни кезиб, 100 гупдан зиёд олма, 40 тупга яқин Самарқанд гилоси, нок, бодом, хурмо, анжир, анор дарахтларини кўргач, бу оила нафақат сабзавоткор, балки яхшигина боғбон деган хулосага келдик.

- Деҳқончилик билан кўпдан буён шуғулланасизми? - сураймиз оила бошлиғидан.

- Ўзим асли транспортчи муҳандисман. Лекин ёшлигимдан табиат шайдосиман. Гул ўтқазиб, кўчат парваришлаш билан мактабдалиқ чоғимдаёқ шуғулланардим. Институтни тугатиб, ҳўжаликда ишладим, машина-трактор паркани, 27-автокорхонани бошқардим. Лекин ерда ишлашни қанда қилганим йўқ. Бундан 10 йил бурун пенсияга чиққач, ўзимни бутунлай деҳқончиликка бағишладим. Меҳнатнинг роҳатини кўриб яшаймиз. Оиламиз катта бўлгани билан бирор нарсага зориқганимиз йўқ. Буғдойдан тортиб, тухум, сут, мева-чева, томорқа маҳсулотлари - бари ўзимизда етиштирилади.

даромаднинг бир қисми 13 нафар набирани ўқитиш, тўй қилиш, оила фаровонлигига сарфланмоқда. Облоқул ака ва Ойша опалар ҳар йили санитарийларда дам олиб, соғлиқларини тиклаб қайтишади.

Дарвоқе, оила тўқинлигига сабаб бўлаётган яна бир манбаа бор - тўнғич келин 22 йилдан бери тикувчилик қилади. "Араблар" қишлоғида чевар сифатида ном чиқарган. Педагог қизлари Кундуз, Юлдузлар ҳам онанинг яқин кўмақчилари.

- Шароит қийинлигидан нолиб юрган одамларни кўрсам, ачинаиб кетаман, - дейди О.Язйлов. - Шунақаларнинг уйига атайлаб эрта-лаб кириб борсам, албатта ухлаб ётганининг устидан чиқаман. Томорқага-ку қараб бўлмайди, қиш совуғини баҳона қилиб, ерга на ўғит тўқишади, на сугоришади. Бунақада рўзгор тебратиб бўладими?

"Қариси бор уйнинг париси бор", дейишди. Ромитан туманилик Облоқул ака ва Ойша опалар бош бўлган хонадондаги тўқин-сончилик, фаровонлигини кўриб, бу фикр тўғрилигига яна бир бор амин бўлдик.

Зухра ҚУРБОНОВА,
Бухоро вилояти.

ЁШ БЎЛИШИГА ҚАРАМАЙ

Ўзбекистон давлат консерваторияси талабаси Элеонора Котлибулатова Куала-Лумпурда бўлиб ўтган Шопен номидаги халқаро танловда иштирок этиб, улкан муваффақият қозонди. Кўплаб Осиё мамлакатларидан мусикачилар иштирок этган ушбу нуфузли пианиночилар танловида Элеонора ўзбек ижрочилиқ мактаби шарафини ҳимоя қилиб, бронза мукофотиغا сазо-

вор бўлди. У ёш бўлишига қарамай, хорижий мамлакатларда ўтказилган бундай танловларда ўзини бор қатнашиб, мусика ихлосмандларини ўзининг форте-пьянода ижро этиш маҳорати билан лол қолдирмоқда. Бу Ўзбекистонда иқтидорли ёшлар таълим-тарбияси катта эътибор қаратилаётганидан далолатдир.

ЎЗА

ҚИЗИЛАҚУМНИНГ ПОЛВОН АЁЛИ

Халима опа Мустафоева Нурота туман Қизилча қишлоқ аҳлининг оғирини енгил қилиб, дарду қувончига шерик бўлиб меҳнат қилган аёл. Нуроталик хассос шоира Шарбат Мухторова бу аёлга "Халима полвон", деб таъриф берган.

- Обрули, тўк оилада улғайдим, - дейди опа. - Отам улуснинг эгаси, сўзи ўткир одам эди. Ўн бир фарзанд эдик. Ўрта мактабни битирар чоғим ёшгина математика ўқитувчи муҳаббат изҳор қилди. Биз турмуш қурдик, бироқ шу ондан бошлаб тақдир зарбаларига дуч келдик. Қайнотам тўсатдан оламдан ўтди. Ҳўжайиним тўнғич фарзанд, бош келинман. Қирққа ҳам қирмай тул қолган қайнона, суянган тоғларидан жудо бўлган қайнсингиллар, етимлик тақдиридан аламзада бўлиб қолган қайнукалар. Етишмовчиликларнинг охири йўқ. Бу муҳитдан бироз тушкунликка тушганимни сезган отам бир кунги ёнига қақириб: "Қизим эрингиз елкадош бўл. Хали бу оила яна қайтадан қаддини тиклаб олади. Чунки оталари аҳойиб инсон эди", деди. Отам ўғити ҳаётимнинг шиориға айланди. Қайнқилимни ўқитдик, уйладик. Қўчимиз енгиллашиб қолганида энди менинг жигарларимни бошига худди шу кун тушди. Отам автохалокатга учраб вафот этди. Ҳаётида рўзгор ташвишини ўйламай яшайётган онам бева бошини қайси тошга уришни билмайдим. Шундай бир оғир ҳолатда яна юк менинг елкамга тушди. Энди менга турмуш ўртғим елкадош бўлди. Эҳ, у йиллар, айтишгагина осон. Самарқанд Педагогика институтида сиртдан ўқиб, мактабда ишлардим. Бошланғич синф ўқитувчилигидан директор ўринбосари лавозинига кўтарилдим. Кейин қишлоқда иккига боғча ташкил қилиниб, қишлоқ раҳбарлари ҳар иккисини бошқариш ҳам менинг зиммаларга юклашди. Боғчаларнинг фаолияти анча йўлга тушиб қолган, қишлоқ фуқаролар йиғинига раис қилиб тайинландим. Бу бутун бир қишлоқ ҳаёти учун масъуллик эди. Энди ўз рўзгорим, жигарлар ёки қариндошлар ташвишидан ортиб бутун қишлоқ ахли дарди учун яшашим керак эди.

- Ана шу лавозимингизда жуда кўп кўнглиларга маълум бўлганлигиниз, қанча-қанча оилаларга моддий ва маънавий руҳ бағишлаганингиз, айниқса етим-есирнинг бошини силанганингиз, аёлларни иш билан таъминлаш, оилалар

ажрими кескин қамаганлиги ҳақида кўп-кўп эшитдик.

- Бутун фаолиятим давомида муҳтожларни иш билан таъминлашга, имкониятлар яратиб беришга ҳаракат қилдим.

- Қизилча қишлоғида қад ростилаб турган кўркам мактаб биносини қурилишини ҳам сизнинг шикоятингиз билан боғлашаркан.

- Шуни алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим-ки, тақдир менга фаолиятим давомида Мунаввар Қурбонова, Зоиржон Нуриддинов, Мирзоя Нурбоев, Муҳаммаджон Тўйчиевдек аҳойиб инсонлар билан ишлашни насиб этди. Улар Нурота ҳаётига мустаҳкам пойдевор қуриб кетган, ҳақиқий халқларвар инсонлардир.

Бир кун қишлоғимиздаги ўттиз йилдан бери лойиҳаси қилиниб, қурилмай ётган мактаб биноси ҳақида туман раҳбари З. Нуриддиновга гапирар эканман, эски мактабдаги шароитдан болалар жуда қийналаётганини алоҳида таъкидладим. Шунда у киши: "Бу ишни фақат ўзингиз удралайсиз, мен йўл-йўриғини тушунтираман", деб мени пойтахтга бир-иккига ва-зирликлар, идораларга жўнатди. Шу ҳаракатлар куч бериб қисқа вақт ичида машаққатлар билан икки қаватли мактаб биноси ишга туширилди. Мактаб очилишига озгина вақт қолганида яна туман раҳбари: "Энди бу мактабга ўзингиз бош бўласиз", деди.

- Халима опа, бугунги кунда маҳалла маслаҳатчиси сифатида фаолият юритаётган экансиз. Шу ҳақда гапирсангиз...

- Фарзандларим иш фаолияти тўғрисида юртимизнинг саноат шахри Зарафшонда яшашди. Нафақага чиққан тақдир мени ҳам шу ёқларга етаклади. Чўлни кезиб, қишлоқ ҳаёти билан ёшлигим, бутун меҳнатим, яхши-ёмон кунларим ўтганлиги сабаб менга бу кўп қаватли уйларда, шаҳар шароитида яшаш осон бўлгани йўқ. Ҳатто соғлиғим ҳам ёмонлашди. Устига - устак ҳаётимнинг бетақорор елкадоши, ҳам устоз, энг яқин дўст, беиминат меҳрибон турмуш ўртғим тўсатдан вафот этиб қолди. Умрим давомида чеккан заҳматларим, кўрган азобларим бир бўлди-ю, бу инсондан айрилиш бир бўлди. Чун-

ли миллат вакиллари, турли ҳудудлардан келганлар. Улар маҳалла деган тушунчани яхши билмасди ҳам. Ҳозирда шу "Геологлар" маҳалласида ишляпман. Бир томондан яна инсонларнинг қорига яраётганимдан, иккинчи томондан дардларимни енгилс учун бир сабаб бўлганидан ҳақиман. Шаҳар хотин-қизлар раиси билан ҳаммаслақ иш олиб борамиз.

- Тўрт қизингиз тўртта уйнинг бекаси, ёлғиз ўғлингиз қаноатингиз, оқибатли келинингиз билан ҳам суҳбатлашдинг. Уларнинг барчаси олий маълумотли, яхши касблар эгаси экан. Элингизда эъзозлисиз, армонингиз бўлмаса керак?

- Ҳўжайиним Хошим Шукров вилоятимизда миллий кураш мактабига асос солганлардан, ўнлаб чемпионларни етиштириб берган устоз эди.

Турмуш ўртғим оламдан ўтган кўни эслайман. Қаҳратон киши, Зарафшондан қишлоққа бориш керак. Йўлда кетаялгану, "Қишлоқдаги уйлар совуқ, шароитлар қай аҳволда? Таниш-билиш кўп бўлса, уларни қандай жойлаштирамиз, совуқдан қўриқиб жанозага ҳеч ким келмасан-я", деб ўйлайман. Яратганга шўркчи биз қишлоққа кириб борганда тумонат одам қарши олди. Ҳар бир инсон ўз жигаридек қўйнаётганини кўриб кўнглимдан: "Демакки ёмон яшамаган эканмиз", деган фикр кечди. Халқ бизни шу қадар эъзозлашми, ёмон кўнимизда ҳамдард бўлганидан билдим. Шундан бери ҳўжайинимнинг жигарлари, фарзандларим, шогирдлари тез-тез хотирасига бағишлаб кураш мусобақаларини ўтказиб кўнглиларига таскин излайди. Ҳар тонг она қишлоғимга доим тўйларга боришни Оллоҳдан сўрайман. Бу менинг бахтим.

Ҳа, Халима опанинг ўтган умрининг ҳар бир оғир бир воқеа, юрагининг ҳар парчаси бир даринг. Ёзганларим уларнинг бир қисми ҳолос. Бу воқеалар, бу дардлар, меҳнату заҳматлар бир бутун эл билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам у шунчаки аёл эмас, балки халқнинг қувончу ташвишларини елкасида кўтариб яшаган полвон аёл...

Озода БЕКМУРДОВА

Ушбу саҳифа Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва Ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ажратилган грант асосида тайёрланди. Лойиҳа номи: «Оналик ва болалик муаммолари, Хотин-қизларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрнини ошириш, оиладаги ўзаро муносабатлар»

Ахборот

ЎН ЕТТИНЧИ БЕКАТДА
ҚОҚИЛМАНГ, ҚИЗЛАР

Қизгина ўн олти ёшга қадам қўйди. Унинг ҳусни маҳалла йигитларининг диққатини ўзига жалб этди. Кетма-кет изҳор этилган дил изҳорлари унга куч ва қанот бағишлар эди. Унинг тундан қора кўзлари, сўтдан тиниқ юзлари, қоп-қора қоши-ю, орқасини қоплаб ётган сўмбўл сочи чиндан таърифга лойиқ эди. Аммо ёшлиқнинг ўқинчи хис-туйғуларига алданган қиз тўғри йўл қолиб, ҳаётнинг чиқиб бўлмас, кечириб бўлмас эгри йўлига

илк қадам ташлади. У соатлаб ойнага термулар, ўзини-ўзи суқланиб, томоша қиларкан, кибру ҳаво ўйларига банди бўлди.

“Кетимда сочим толасидек йигитлар сон-саноксиз, бир қош қоқсам, жонини беришга тайёр туришибди. Шошиб нима қилдим. Аввал ўйнаб-қулиб қолай. Оила қуриш бир гап бўлар”.

Қизининг илк чакки босган қадами сизган она унга панд-насихат қилди. Ота қаттиқ гапирди. Ака қўл кўтарди. Аммо бари зое кетди. Қиз кўчадан бери келмай қўйди. Она қуйиб-қуйиб, қизининг қилган гуноҳ ишини кўтара олмай, ёруғ дунёдан қўз юмди. Ота ва акалари уйдан аллақачон бадарға қилишганди. Йиллар ўтаверди. Умр ўтаверди. Бу гўзал қиз, бироз одам ёдидан кўтарилди ҳам. Чунки у уйдан бош олиб кетганди-да...

Салкам йигирма йил ўтиб, пайдо бўлиши одамларни таажжубга солди.

Яқинда мен ўша ҳусни дoston бўлган қизни, йўқ-йўқ жувонни кўрдим. Аввалига танимадим. Бир қўлида ароқ ушлаб, кўчадаги алкашларга улфат бўлиб ўтирган эди. Юзлари ажин билан қопланган, юрган-да букчайиб юрадиган бу ўзбек аёлини кўриб, ўша қиз эканлигига сира ишонмадим. У қандай сулув эди-я!.. Агар йўлидан қоқилмай, ўзини тутиб олганда ажойиб бир уй бекаси, меҳрибон она, севимли ёр бўлармиди?! Эссиз умр... Бир аёлнинг умри шундай фожиа билан яқунланса-я.

Эндигина балоғат ёшига етиб келган, етиб келаётган қизларга шунини демоқчиман:

**Этнингизда атлас лов-лов товлансин,
Совчилар талашиб, шошиб чоғлансин,
Майин кулгингиздан гуллар уйғонсин,
Ўша, Чўлпон ҳавас қилган ой юзлар,
Ўн еттинчи бекатда қоқилманг, қизлар!**

Дилфуза ҲОТАМОВА

Январ ойининг биринчи ўн кунлиги эди. Тўйга таклиф қилишди, бордим. Келиннинг деярли яланғоч холда уйдан чиқиб, ҳовлида, кўчада тўйга келганларга таъзим қилиб, сўнг машинага ўтириб, ЗАГСга кетганини кўриб, ушбу мақолани ёздим. Ахир, январ ойи, бу қиш фасли бўлса-ю, ҳамма иссиқ кийимда бўлса келин эса мода деб фатада юрса, сўнг ЗАГСдан қайтган ҳам шу либосда 5-6 соат тўйхона тўрида турса... Келин тўйда совуқ тортиб, бетоб бўлиб эртасига касалхонага тушса, унда кимни гуноҳкор деб ўйлайсиз?..

Менимча, бунингдек модалардан воз кечиш керак. Табиатнинг тўрт фаслида тўрт хилда кийинамизми? Демак, келинларимиз ҳам тўйни қиш кийимида ўтказиши лозим. Бунинг учун албатта модельерлар мавсумий келин-куёв либосларини тавсия этишлари лозим. Менимча, келинларга бахмалданми, атласданми пахтали (қишки) камзуллар яратилса, келин уни тўйдан кейин ҳам кияверади.

Йигитларимиз ҳам иссиқ кийиниб, жемпер устидан костюм кийиб, бўйинларига шарф солиб, тўй тўйдан жой олсалар бўлади.

Тўй, бу димоқчоқлик-қувноқлик маросими албатта. Шу димоқчоқлик узок вақт давом этиши учун аввало инсонга соғлиқ керак. Демак, била кўра туриб, ёш келин-куёвлар ўзларини совуққа йўлиқтирмасинлар, деган фикрдаман.

Бу борада азиз юртдошларимизнинг фикри қандай экан?

Раззоқ ҲАКИМИЙ,
Навоий вилояти, Қизилтепа тумани.

Кечкурун ишдан ҳориб-чарчаб келиб, дарров қозон осиб, бирор хил овқат тайёрлашга тушиб кетаман. Овқатни қозонга солиб, ошхонани тартибга солиб, кундалик икир-чикирлар, у ёқ-бу ёқни йиғиштириб бўлгач, диванга чўкиб, телевизорни қўяман. Қўяману шартта бошқасига айлантираман. Сабаби, унисид ҳам, бунисид ҳам олди-қочди, маза-бемаза, тушуникли-тушуниксиз кўрсатувлар, клиплар...

Э, дарвоқе, келинги пайтларда машҳур санъаткорларимиз у ёқда турсин, ҳатто тўйдаги отарчи “санъаткор”лар ҳам клип ишлаб чиқаришяпти. Хонандаси ҳам алмойи-жалмойи қўшигини бир жойда туриб тушунтириброк айтса экан, денг! Қайда?! Тинимсиз қимирлаб, ўзини минг мақомга солиб, тушуниксиз ҳаракатлар қилади. Ашуласининг “зўр”лиги етмагандек, кийган кийимининг ўзиям

**Севаман дединг, уйингга бордим,
Деразадан қарадинг, кўчага чиқмадинг.
Кираман деб эшикни тортдим,
Аканг қўймади, энди бошқани севаман,
Адабингни бераман!**

Бу санъаткорнинг концертини кўриб, ўрта асрларда хонаохларда зикрни жаҳрия йўли билан баланд овозда айтиб, оғзи-бурнидан кўпик сачратиб, қулоғини, жандаларини тинимсиз силкитадиган қаландарлар кўзимга кўриниб кетди. Улар-ку, ўрта асрда уйғониш даврида эди, энди-чи?! Қачонки, телевизорни қўйсангиз, олди-қочди, маза-матрасиз клиплар-у, бестуруқ хонандалар... Хонанда ҳам шу клипларга монанд қилланглайди. Бу клип, қўшиқларни тинглайдиган ёшларни билмадим-у, лекин ўрта ёшдаги ёки кексароқ киши-

Ўзбек киносанъати ишлаб чиқараётган киноларни олинг, кўриб, одамнинг кўнгли айнибди. Кинода бош ролларни ижро этган аёллар кетини тиррайтириб шим кийиб олишган, соч ўлгур худди эри ўлган беанининг сочидай ёйиб олинган. Айрим қаҳрамонлар миллий кийимларимиз у ёқда турсин, ҳатто замонавий қилиб тикилган кийим ҳам кийишмайди.

Лирик ёки классик қўшиқларни айтганда кишини сел қилиб юборадиган санъаткорлар қайдасиз? Қайда қолдингиз? Сонсиз-саноксиз, учи-қуйруғи йўқ, маза-матрасиз клиплар-у, ҳар куни ўнлаб-юзлаб “юлдуз” санъаткорлар қайдан етишиб чиқишяпти. Наҳотки, буларни тергайдиган одам топилмаса? Тўрт мисра кўча сўзини камида 50 маротаба қайтарса ҳам индамай ўтирсак, тинглайверсак! Наҳотки, ўтган ҳафта охирида илк қўшигини айтган “санъаткор” келаси ойнинг бошида “юлдуз”га айланса?!

Мустақиллик байрами арафасида стадионимизга таниқли

Саҳнанинг
ЎЗ ОДОБИ БОР...

алоҳида бир томоша, мавзу! Хонанданинг орқасида ё тўрт-бешта турси ёки шим кийган, сийнабанд таққан, шими икки ё уч жойидан йиртилган (бу модаси бўлса керак), сочи ёйиқ қизлар дам осмонга сакрайди, дам қорнини олдинга чиқаради, дам бутини керади, дам кўкрагини чангаллайди, дам ўтмай нозик жойини ушлайди. Тинимсиз ҳаракат қилиб туришади. “Кўшиқ” айтаётган эркак эса иккита “жон” санъаткорни белидан қучиб, сийнасини ушлайди, бир қарасанг думбасига шатилайди.

Аксинча, аёл хонанда “кўшиқ” айтаётса орқасида кўзига сурма тортган эркаклар юқорида айтилган ҳаракатларни тинимсиз равишда такрорлаб туришади.

— Учириглар-ей, бу беҳаёларни! — десам, болалар: — Ойи, бу энди замонавий клип-да, ҳозир ҳаммаси шунақа, — деб менга тушунтиришади.

Яқинда ойнаи жаҳонда битта “санъаткор”нинг концертини кўриб, энсам қотиб кетди. Унинг саҳнага халқ олдида қийиб чиққан кийимини кўриб эсим оғиб қолаёзди. Вужудимда бир уятли тушуниксиз, номаълум оғиқ турди. Чунки, “санъаткор” деярли очик-сочик эди. Шу калтагина қўйлагини ҳам тарам-тарам лента монанд кесиб олган, орқа тарафи то думбасига қадар очик эди. Орқа-олди лента қўйлак санъаткор ҳар қимирлаганда турсиси, сийнабанди бемалол кўриниб турарди. Сонлар деярли очик, оёқда баланд пошналик қора этик. Сочини-ку энди айтиб ўтирмай... Ок десангиз оққа ўхшамайди, қора десангиз қорага ўхшамайди, сариқ десангиз сариққа ҳам ўхшамайди. Қизил ҳам эмас, тўғривоғи уйингизда кўкишроқ каструлька борми, ана шунинг рангига ўхшаб кетади, янаям тўғривоғи ҳеч нарса...

Оёғидаги баланд пошналик этигини тинимсиз, жон-жаҳди билан ерга уриб, саҳнани у бошидан-бу бошига худди эчкидай диконглаб, чопиб жазавага тушиб, “кўшиқ” айтаяпти, денг. Айтаётган қўшиғида на маъно бор, на маза. Маъносига қаранг:

лар ҳеч қандай маъно-мазмун ололмайди. Қайтанга ҳамманинг асаби бузилади, боши оғрийд.

“Санъаткор”лар минглаб кўпайган бўлса, клиплар саногига ҳатто компьютернинг ҳам ақли етмайди. Тўғриси айтганда, бу бетуруруқ клиплар ёмғирдан кейинги қўзқориндай кўпайиб кетди, ўзиям. Мен ўйлайман, бу санъаткорлар ичидагн оши билан чойиниям клип қилади, шекилли.

Қайси бир санъаткорнинг саройи монанд ички-ташқи дангиллама ҳовлиси-ю, иморатини, эрталаб-кечкурун қанақа овқатлар истеъмол қилиши-ю, кечаси қанақа тўшакларда ётиб, қанақа шиппак кийишгача, хорижда ишлаб чиқарилган алламбало қимматбаҳо машинасини клип қилиб кўрсатадими?

Экан қаршисида ўтириб, ўйга толаман. Наҳотки, ишдан ҳориб келганда, турмуш ташвишларидан чарчаганда ойнаи жаҳон қаршисида ўтириб олиб, классик ёки лирик қўшиқлар тинглаб, дам олишнинг ҳеч илоҳи бўлмаса? Наҳотки, миллий классик ёки лирик қўшиқларни маромига етказиб қўйлайдиган хонанда топилмаса?

бир хонанда келди. Ҳаммамиз томоша қилиш учун бордик. Кекса-ю ёш одам жуда кўп эди. Бу таниқли санъаткори тушагур концертининг бошидан то охиригача малла сочини ақлдор даражада тўзғитиб, жазавага тушиб, тинимсиз ер тепиб, кетини тинимсиз қимирлатиб, қўшиқ айтдики, ёшларни билмадим-у, лекин кексароқ кишилар ҳам “санъаткор”га монанд ақлдан озиб, тавба қилиб ёқаларини ушлаб, ёқасига тулпуриб, битта-битта туриб кетаверишди. Миллионерлар ҳай-ҳайлаб, “концерт”ни охиригача кўринглар”, деб дўқ уришса ҳам ялиниб-ёлвориб, бир илож қилиб, бошини ушлаб чиқиб кетаверишди.

Ҳатто айрим эркаклар: “Кетингни мунча қимирлатма-ей, тузук-роқ қўшиқ айтсанг, ўласанми”, деб сўкиб бе-

ришди.

Саҳна том маънода ҳамият кўзгуси! Бу кўзгунинг одамлар асабига тегишга ҳаққи йўқ!

Санъат нима? Санъат дегани санъаткор микрофонни чангаллаб саккиз мисра “шеър”ни 50-60 маротаба тинимсиз қайтариб, Райима амманнинг эҳкисидай саҳнанинг у бошидан-бу бошига тинимсиз диконглаб, чопиб, жазавага тушиб, қичкиришидан иборатми?

Ўз навбатида санъаткорлар ҳам саҳнага халқ олдида у ёқ-бу ёғини тузатиб, ёйиб чиқсалар ағши бўларди. Ахир пастда шу санъаткор санъатидан баҳраманд бўлиш учун таширф бюрган қанчадан-қанча одам борлигини ҳам эсдан чиқармаслик керак-ку! Мен ҳамма санъаткорларни назарда тутганим йўқ, албатта. Гап эгасини топади, деган нақл ҳам бор-ку! Бу борада юртдошларим фикрини қутиб қоламан.

Саломатхон МАМАТКУЛОВА,
Самарқанд вилояти,
Тайлоқ тумани.

"ҚУШ УЯСИДА КЎРГАНИНИ ҚИЛАДИ"...МИ?

- Дардимни кимга айтишни билмайман. Кимга маслаҳат солсам экан, ким менга ҳолис маслаҳат беради, деб бошим қотган. Мана бир ҳафтадирки, кўзларимга уйқу илинмади, - деди хонага ташриф буюрган, чамаси ўн тўққиз ёшлардаги ўзини Шаҳноза деб таништирган қиз.

- Тинчликми, нима бўлди?
- Биз оилада икки фарзандимиз. Синглим билан мен ёшлиқдан моддий томонлама қийналмаганмиз. Бизга дугоналаримизнинг ҳаваси келарди. Лекин уларнинг ҳеч бири онамизнинг қилишлари, бизнинг эса ота-она меҳрига ташналигимиздан хабари йўқ эди. Менимча, улар синглим иккимизнинг ясан-тусан қилиб қийиниб юрганимизга ҳавас қилишган бўлса керак. Пулинг бўлса-ю, бирор меҳрибоннинг бўлмаса... қийин экан.

- Ота-онангиз билан бир уйда яшамаганмисизлар?

- Тўғриси отамни бирор марта ҳам кўрмаганман. Фақатгина тузилганлик гувоҳномасидан исми Дониёр эканлигини билганман, холос. Кейин Шаҳзода менинг синглим бўлса ҳам оталаримиз бошқа-бошқа эди. Чунки унинг ҳужжатларида отасининг исми Убайдулло деб ёзилганди.

Дунёда наадан буюк зот йўқ дейишади. Онам эса... Йўқ, уни ёмонламоқчи эмасман. Чунки бизга тарбия бермаса ҳам пул берарди. Синглим билан мени етимхонага топширса ҳам ҳеч ким унга қаршилиқ қила олмасди. Лекин у бундай қилмади. Биз онамиздан бир умр миннатдоримиз. Қанийди, ҳозир ёнимда онам бўлганида, елкасига бошимни қўйиб, дардлашардим.

- Гапларингизни тушунмадим. Онангиз вафот этганми?

- Йўқ. Эсимни танидим дегунча, онамни тез-тез янги жазман

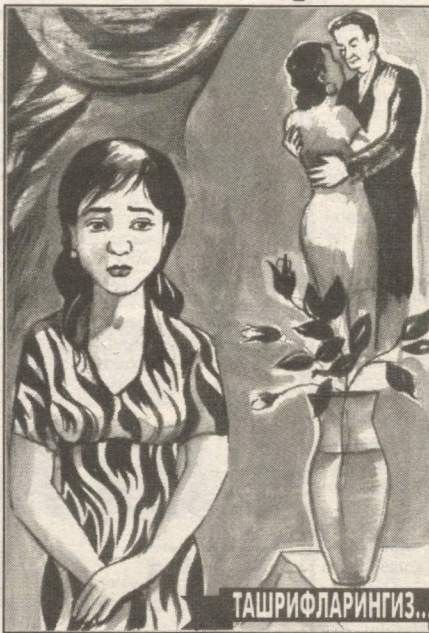
билан кўрардим. Биз ижара уйда турардик. Бунга сабаб онамнинг бир жазманлари уйни сотиб, уч хоналигига алмаштирамиз, деб ҳужжатларга қўл қўйдириб, пулни олгач, қочиб кетган эди. Онам эса вақтини фақат жазманлари билан сайр-у саёҳат қилишга сарфлар, уйга камдан-кам келарди. Тўғриси, онамни эсламасдим, уни соғинмасдим ҳам. Уч-тўрт ойда келганда ҳам югуриб бағрига осилмас, со-вуққина қучиб қўярди, холос. Онам бизга меҳр беролмаган бўлса ҳам, пул берган. Балким шу учун уни пул йўғида эслаб тургандирмиз?..

- Ойи, - юрак ютиб сўрадим бир кун, - менинг отам қаерда?

- Онам диванда ястаниб ётар, бўксасидан хийёл паства тушиб турган этагини тепароққа кўтариб, совуққонлик билан жавоб берди:

- Қайдам, ўлиб кетмаган бўлса, юрганди. Лекин отанг зўр нарсаси эди! Чўнтаги қуруқ бўларди-ю, ўзи кетворган эди-да!

- Титраб кетдим. Отам ҳақида онамдан эшитган бу гап юрагимга тигдай қадалди. Йиғлаб юбормаслик учун лабимни тишладим. Онам менга эътибор бермасдан тоқчада турган сигаретасини олиб, алвон лабларига тутганча ястаниб ётарди. Бир пайт эшик кўнгириги чалинди. Синглим бўлса керак, деб суюниб очдим. Қаршимда баланд бўйли, кўзлари ўйноқлаган, сўхта-си совуқ бир киши турарди. Кўрқиб кетганимдан энди эшикни ёпишга қолганаят экан, орқадан онамнинг табассум билан юриб келаётганини кўриб, бироз тўхтадим. У виқор билан юриб келди-да, мени қўли билан четга итариб, бегона кишининг қучоғига кирди.

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

Мен эса қаршимда турган онамнинг бемаъни қилиқларига томошабин бўлишга мажбур эдим.

- Нега қариндош-уруғлар онангизни бу йўлдан қайтаришмади?

- Онамнинг бир акаси бор. Эшитимизча, онам билан тоғам меҳрибонлик уйида тарбияланишган экан. Лекин нима бўлибди-ю, онам тоғам билан жанжаллашиб, анча йилдан буён юз кўрмас бўлиб кетишган. Ёдимда, бир маротаба нонга ҳам пулимиз қолмай уларникига қарз сўраб борганимизда: "Итнинг боласи ит бўлади", деб тоғам бизни кўчага қувган эди. Шундан кейин оч қолсак ҳам уларникига бормайдиган бўлганмиз.

- Ҳозир онангизнинг бундай одатлари қолгандир?

- Билмасам, икки йилча онамдан хат ва пул келиб турди. Мана, тўрт йилдан ошаяпти, ундан дарак йўқ. Хар хил "миш-миш"лар эшитамиз. Кимдир: "Россияда экан, қайтишга йўл пули тополмай, сарсон бўлиб юрганмиш", деса, бошқа биров: "Украинада бир бойвачча чолга турмушга чиқибди", дейди.

- Онангиздан пул олиб турмаган бўлсангиз, демак, ўзларингиз тирикчилик қилаётган экансизлар-да? Шундайми?..

- Тўғри топдингиз. Мени ўқишга иштиёқим бўлмагани учун уйимиз ёнидаги кафедра хўррандаларга овқат ташийман. Шаҳзода ни эса ўқишга иштиёқи баланд. Ҳозир ҳамшираликка ўқияпти. Худога шукр, тирикчилик насибага яраша бўлиб турибди. Мени ҳозир тирикчилик ўтказиш эмас, синглимнинг тақдири хавотирга солапти.

- Унга бирор гап бўлди-ми?

- Биласизми, қиз боланинг бўйи етганидан кейин остонасини совчилар супураб экан. Шаҳзода-нинг яхши кўрган йигити бор экан. Унинг таърифлашча, бемаъни оиладан. Йигит хар кун тинмай совчи юборишдан гап очарди. Деди у. Назаримда, унинг ҳам йигитда кўнгли борга ўхшайди. Ёртага совчилар онам ҳақидаги гаплардан хабар толиб: "Қуш уясида кўрганини қилади", деб совиб кетишмасмикан?

Мен синглимнинг бахтли бўлишини истайман. Бизга маслаҳат беринглр. Нима қилсак, максда-га мувофиқ бўлади? Синглим йигитга бор гапни айтсинмикан?..

Наргиза ФАРИДДИН

- Аяжон, илтимос мени кутқарин!

Бу оддийгина гап эмас. Бу - 30 ёшли аёлнинг, очиги ҳамшаҳримиз Н.нинг нидоси эди. Хўш, бу аёлнинг бўғизидан отилиб чиққан нидога нима сабаб бўлди? Уни не ситамлар шу қўйга солди?

Н. уч боланинг онаси, ношудроқ бўлса-да, бир эракнинг завжаси эди. Айтарли зўр яшашмаса-да, бир нави кун кўришаётган эди. Нима бўлди-ю, Н. яқин дугонасининг таниши билан учрашгандан кейин яшаш тарзига ўзгартириш киритмоқчи бўлди. Кескин фикрни аввал эрига, кейин ота-онасига айтди.

- Чет элга ишлагани кетаман!

Унинг ҳукми гапини ҳеч ким инкор қилолмади. Чунки танишининг ишонарли даъватлари аёлни шундай қарор чиқаришга олиб келди. Н.нинг ота-онаси уни чет элга жўнатаётганлар билан учрашишганида улар ёлгонларни қалаштиришди: - Туркияда зардушлик фабрикасида ишлаб, узоғи билан 5-6 ойда битта "иномарка" сотиб олиши, хоҳмаса долларни кўпайтириб қайтса катта участкага эга бўлиши мумкинлигини ўқитишди. Қайсар қизининг феълидан чўчиган ота-она бошида бироз ҳадиксирашган бўлса, кейин-

чалиқ бу фикрни ўзлари ҳам маъқулладилар.

Н. ҳужжатларини расмийлаштириб, ўш шаҳридан чет элга ўчмоқчилигини айтди. У шу кетганча ўшдан эмас, Самарқанд орқали кетишганини уйдагиларга телефонда айтди. Туркиядалигини, "ишлари" зўрлигини айтиб мактанди. Шу баравари анча йўқ бўлиб кетди...

Тунов кунни тунги соат 2 ларда яна уйга қўнғирок қилди:

- Аяжон, мени тезроқ

латдим. Эшикни очган аёлга йиғлаб, араб тилини билмасам-да, имо-ишора билан мени қувийишга, тугиб олишса, уриб ўлдириб қўйишларини тушунтирдим. Аёл ўзбекчалаб ичкарига киришини айтди.

Аёлнинг ота-онаси тошкентлик бўлиб, бир неча йиллар-

АЛДОВ ҚУРБОНЛАРИ

(ёхуд чет элни орзу қилган аёллар қисмати)

қутқарин! Эрталаб тонг отиш билан милицияга хабар бериб аяжон. Мен ҳозир Туркияда эмас, Араб амирликларда, аниқроғи - Дубайдаман, - дерди қиз зор қакшаб, йиғлаб. - Бизни завод-фабрикаларда ишлайсан, деб олиб келишган жойи унақа эмас, фоҳишахоналар, тунги барлар бўлиб чиқди. Айтганига кўнмасангиз, шундай калтаклашадими, худди дўзахнинг ўзи, дейсиз. Калтак зарбаларига чидолмай фоҳишахонадан ялангоёқ қочдим. Кўрқанимдан, бир хонадоннинг дарвозасини тақил-

дан буён шу ерда яшашар экан. Тасодифи қарангки, ўз ҳамюртнинг йўлиқибман. Хамма гапни опага айтдим. Шунда у: "Тезда ота-онангиз бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига айтишсин. Улар Интерпол орқали сизни қутқариб олишади", - деди. Ўша опанинг уйдан телефон қилаяпман.

Н.нинг гапини эшитиб, калпалаги учган она эрталабданок бу ҳақда вилоят ИИБга мурожаат қилди.

- Тўғри, бундай ҳолат бўйича бизга қўлаб ота-оналар ариза билан мурожаат қили-

Очиқ, аммо аччиқ ҳақиқат...

шаяпти, - дейди вилоят ИИБ жиноят-қидирув ва коррупция, рекет, терроризмга қарши кураш бўлими масъул ходими. - "Хар ерни қилма орзу, хар ерда бор тошу тарозу", деганларидек товланма-чи, фарибгар аёлларнинг айримлари ҳозирги кунда жиноий жавобгарликка тортилган.

Мен шу ўринда

бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни истардимки, бировларнинг алдовлари туфайли опа-сингилларимиз номаъқул ҳаётга кириб қола-яптилар.

Тўғриси, уларни сотиб юборишяпти. «Сени бу ерга келишинг учун шунча пул сарфладим. Энди уни ўзи-нинг керак, деб самолётдан худди-ши биланок, фалоннинг долларни бўйнига қарз қилиб олиб қўйишяпти. Фоҳишалар қилишга мажбур қилишяпти. Агар бу ҳақда бировга айтсанг, ўлигингни ҳеч ким кўрмайдиган саҳроларга

қўмиб юборамиз», деб кўрқитишяпти.

Жабрдийдаларнинг аризаларида таъкидланишича, аёллар ўз ҳол-аҳволлари ҳақида уйдагиларга телефон қилишяётганида ўша сотиб олганлар назорат қилиб тураркан. Агар яхшиман, бу ерда зўр яшаяпман, дейиш-маса, итнинг қунини бошларига солишаркан.

- «Бу ёққа жўнатилган хар бир аёл учун унинг тақсирот-чилари 5-10 минг доллардан пул олишади, - деб ёзади ўз аризасида М.Н. - Чиройли аёллар ва умуман эрга тегмаган қизларнинг нархи 20.000 АҚШ долларигача. Сотиб олган киши аёлни нима қилса ҳам чурқ этолмайди. Паспортини олиб қўйишади. Аёл шу билан "қул"га айланади.

Аризалар билан бирга ўша хотин-қизларнинг су-ратларини кўриб ачина-сан киши.

Биз ушбу мақолада ҳозир шундай изтиробда юрган аёлларнинг фарзандлари, яқинларининг шаънига ис-мад бўлиб қолмаслигини ўйлаб, исм-шарифларини очик ёзмадик.

Саида АҲМАДЖОНОВА, Аҳмад шаҳри.

“Она фарёди”-41-сон

ЭСАЛТА: Онам мени севган йўл-га эмас, холамининг ўғлига узатади. Эрим кўпол эди. Ўғли кўрашди. У безор, қахри қаттиқ бўлиб ўсади. У жиноят қилиб қамалганда эрим касалхонада жон бераётганда. Ўғлимга отаси ўлганини айтганимда у пинагини ҳам бузмади. Қолган умримни буналай ўғли билан қанадай ўтказаман? Муаллиф: Ғайнижамол Абдулла қизи

ФАРЁД ЁМОН-УМРНИ ҚИРҚАР

Халимаҳон! Мустақил ҳаётга қадам кўяр экансиз, тўғри йўл танлаган экансиз. Хуқуқшунос бўлиб, жамиятимизда адолат учун курашини, кишилар, айниқса, аёллар хуқуқини ҳимоя қилишни мақсад қилибсизу муомалага лаёқати йўқ, руҳан соғлом бўлмаган қариндош эрингизни деб ўзингизни қурбон қилибсиз.

Афсус... Сиз руҳан соғ бўлмаган қариндош эр таъсиридан чиқиб кетишга журъат тополмабсиз. Чунки эрингиз руҳингизни синдириб улгурган эди. Оллоҳ эрингизнинг руҳига осойишталик берсинку-я, тирлигида оила масъулиятини заррача ҳис этмаган. Носоглом эркак уруғдан соғлом мева пайдо бўлармиди? Эрим деб, болам деб ҳаётингизни куйдирибсиз. Балки сизни хуқуқшунослик масъулияти ушлаб турганди. Андиша қилгансиз. Фарзандлар ҳаётда бахтини топиб кетса бу ота-она учун ҳам бахт эмасми?!

Халимаҳон! Руҳий носоглом эрингиздан “кутилибсиз”.

Аммо яна бир тирик “ажал” қолибди. У ўғлингиз. У нафақат сизга, жамиятга ҳам завола ва озор етказаверади. Унинг қамоқхонада “тарбияланиб” қолишига ишониш қийин. Ирсияти шундай.

Шу тириклик оламида ҳар бир инсон бахтли бўлишга ҳақлидир. Бунинг учун ўлганга куй-

деб ҳикоя қилади у, - ресторанда бир уйғур отахон билан ўтириб қолдик. Менинг назаримда ул зот, олтимш ёшлардан ошган эди. Сўхбат асосида Ўзбекистондан борганимиз, тadbиркорлигимизни билган: “2010 йилда келинлар. Ўзим ихтиро қилган “камфортабел” машинада бутун Хитойни томоша қилдираман”, - деди. Ёшини сўрасак, 89 га кирибди. У айтган вақтда Хитойга борсак, 92 ёшда бўлади. Хайратланмагисизми? Қарийб 90 ёшли отахонда келажакка умид, орзу бор. Шу ёшда у

конструкторлик билан шуғулланади. Бунга ҳавас қилсак арзимайди? Ахир умрининг узунлиги орзу-нияти-миз, турмуш тарзимиз, илмга, билимга интилишимизга боғлиқ-ку. Шундай эмасми?

Шарқда, хусусан Японияда кишилар ҳаёт белбоғини алмаштириб турадилар. Бу маълум бир даврларда касбни ўзгартиришди. Нафақага чиққач янги касбда иш бошладилар. Бу иш янги касбга қизиқишни, интилишни оширади. Яшашга иштиёқни кучайтиради. Янги ҳаёт белбоғи мустаҳкам бўлиб, умр ҳам узаяди. Инсон ёшаради. Бир касбда ишлаб, шу билан кифояланиб қолинса, ҳаёт белбоғи бўшашиб, умр ҳам поёнига етиб қолади.

Халимаҳон! Бахтингиз олдинда. Фикрларим малол келган бўлса узр. Хулоса чиқариш ўзингизга ҳавола.

**КЎКЎРҒОНИЙ,
Қашқадарё вилояти,
Қарши шаҳри.**

Акс-садо

СИЗ ЁЛҒИЗ ЭМАССИЗ!

Азиз ўғлим! Дил изхорингизни ўқидиму кўз олдимда гавдали, чиройли очик кўнгил, иймонли йигит бўлиб гавдаландингиз.

Ўғлим, инсофли бўлганингиз учун шунча ой шу бўли билан учрашгансиз, буни дўстлик риштаси деб қўрибсиз, аммо у-чи? У фаршамми, малакми, севилганми, севганми барибир у аёл-да. Лекин у сизни ташрифингизни бошқача тушунапти-ку. Сиз оилангиз ҳақида гапириб берганингизда у: - “Сизни биринчи учратганимдаёқ излаган одамимни топгандек бўлдим”, дебди.

Ўғлим, оқ ювиб, оқ тараган, эр талаб ширин нонусталар тайёрлаб ишга қузатган, кечқурун тансиқ таомлар тайёрлаб, сал кеч қолсангиз хавотир олиб 100 марта деразадан йўлингизга қараган, интизорлик билан кутган, болаларингизни чиройли тарбиялаётган, рўзгорингизни саранжом-саришта тутаетган меҳмонингизни жон деб кузатаётган гулдек хотинингизни қалбига қулоқ беринг-чи! У аёлни қўйинг-да, ўз аёлингизни бирор кафега таклиф қилиб, бир пиёла чой устида сўхбат қўринг. Ўша аёлни учратгандан бери ёлғизланиб қолган кўнглингизни кемтик жойига малҳам бўлмасмикан? Албатта малҳам шу ўзингизни аёлингиз, севимли фарзандларингизни онаси сизга малҳам бўлади.

Ўғил жоним-а, кўнглингизни катта очинг! Тинч оилангизни барбод қилманг, шу ишни давом эттирсангиз Оллоҳ ҳам сизни кечирмайдиган. Болаларингизга, севимли аёлингизга, меҳрибон онангизга қандай тушунтириб берасиз? Сиз иродали эркаксиз, ҳаётингиз охиригача ўз оилангиз билан қоласиз, деган

умиддаман. Халқимизда: “Йўлда қўшилган йўловчидир”, деган бир мақол бор. Махбубахонга ўхшаган аёллар жуда кўп.

Махбубахон, шу ўринда сизга ҳам икки оғиз гапим бор. Қизим, сиз бардошли бўлинг. Булар ҳам сизга Оллоҳнинг берган синови ёки тақдиридир. Бировларни бахтсиз қилиб қандай бахтли бўла оласиз, ўзингиз фарзанд кўриб, ўзгаларни етим қила оласиз? Сизларни 3-4 ойдан бери дўстлик ришталари боғлаб турган экан, энди бу дўстликка нуқта қўйинглар. Аёл билан эркак ўртасида дўстлик бўлмаган, бўлмайди ҳам. У кишини тинч қўйинг. Мана кўрасиз, сиз битта оилани бузилиб кетишидан, фарзандларини етим бўлишидан сақлаб қолсангиз Яратган эгамнинг ўзи сизга бахт асраб қўйгандир.

Ўғлим, оилангизга қайтиб, севики аёлингизни, ширин-шаркар фарзандларингизни бағрингизга олганингиз муборак бўлсин. Мана, энди сиз ёлғизланиб қолмайсиз. Сиз ёлғиз эмассиз!

**Бувижон РАҲИМОВА,
Қашқадарё вилояти,
Қарши шаҳри.**

ТАРБИЯ—ОИЛАДАН БОШЛАНАДИ

“У мени тинч қўйрмикан?”-37-38-сонлар

ЭСАЛТА: Бир таксичи йўл билан танишиб қолдим. Ўйламай уйимизнинг телефон рақамини айтиб қўйибман. Икки болам ва эрим бор. Ўйимизга қўнғироқ қилаверадим. Яқинда учрашувга чақиради. Чикмасам эримга айтар эмиш. Нима қилай? Учрашувга чиқайми? Ёки...

Муаллиф: Нолира

Ушбу дил изхори қаҳрамони Наргиза яхши аёлга ўхшайди. Турмуш ўртоғи, оила аъзолари жуда яхши тушунган одамлар эканлигига ҳавасим келди. Яхшиямки, газетхонлардан маслаҳат сўрабди. Наргиза таксичи ҳайдовчисига турмуш ўртоғи, фарзандлари борлигини айтиб, оғохлантиса ҳам йўлини пойлаб, учрашувга таклиф қилибди. Яхшиямки, айрим аёлларга ўхшаб, ўша эркакка илакишиб кетмабди. Акс ҳолда сизни алдаб, кейин ташлаб кетарди.

Энди ўғлим Умарга айтадиган гапим шуки, ўз оилангиз, фарзандларингиз бор экан, нима қиласиз бировнинг оиласини тинчини бузиб? Ота-онангиз сизга ишониб, машинани бериб қўйса-ю, сиз эса дуч келган аёлларга севги изхор қилиб юрсангиз-а? Уят-ей, сиздек йигитга! Ота-онангиз ҳам сизни назорат қилмаган кўринади. Йўқса, сиз шундай ишлар қилмаган бўлармидингиз?..

Тарбия оиладан бошланади. Қиздир, ўғилдир - ҳаммасини ота-она тергаб турмоғи лозим. “Қаерга бординг? Қаердан келаяпсан? Дўстларинг ким?” каби саволлар бериб, ҳар бир ҳаракатидан хабардор бўлиб туришлари лозим. Шундагина фарзандлар ҳам ўз хатти-ҳаракатлари учун масъул бўладилар.

**Паттихон САМАДОВА,
Фарғона вилояти, Ўзбекистон тумани.**

ОШИҚЛАРГА ГУЛДАСТА ТУТИНГ!

“Айб кимда?” - 40-сон

ЭСАЛТА: Эр-хотин ота-онанинг норози қилиб турмуш қўришибди. Улар меникига икки йил яшаб, кейин бошқа уйга кўчишди. Яқинда уларни яна учратдим. Уларга: “Ўйингизга қайтинг, ота-онангиз хизматини қилишлар”, - дедим. “Ўй” дейишди. Уларнинг буналай юришига сабаб нима? Айб кимда?

Муаллиф: Д. Ҳотамова

Севиш-севилиш бу ҳаммага ҳам насиб қилавермайдиган энг буюк бахтдир. Чустийнинг шундай сатрлари бор: “Севишмоқ яхши, севсин, ўйнасин-кулсин, муродига етсин. Лекин бу севгида ота ҳам она ризо бўлсин”.

Ота-онанинг измидан чиқмай келадиган бир йигитни биламан. Ота-она ризоллиги учун севгисини қурбон қилди. Ота-онаси хоҳлаган қизни унга олиб беришди. Қизнинг ноёб қилими учун йигит бахтиқор бўлиб қолди. Ота-она йигитнинг биринчи муҳаббатига совчи бўлиб боришди. Афсуски, у қиз бошқа йигитга унаштирилган экан.

Ушбу мақоладаги эр-хотиннинг ота-оналарига шундай демакчиман. Ҳеч бир ота-она фарзандининг бахтсиз бўлишини истамайди. Лекин ўзи билмаган ҳолда бахтсиз қилиб қўйиши мумкин. Ғўзал бир қўшиқда шундай қуйланади:

**Ошиқларнинг тўсманг йўлларин
Севишганлар қадрига етинг.
Оғритмангиз тоза дилларин,
Ошиқларга гулдаста тутинг.**

**Моҳира БҮРИЕВА,
Сурхондарё вилояти, Термиз шаҳри.**

ЧУҚУР ЎЙЛАБ КҮРИНГ!

“Одил ҳакам ўзингиз”-48-сон

ЭСАЛТА: Эрим менга хиёнат қилганлиги сабабли ажралишга мажбур бўламан. Уни бир йўлча қутиб, аёли ўлган эркакка турмушга чиқмоқчиман. Шундай қилсам, бахтли бўлармиканман?

Муаллиф: Санобар

ҳам шундай бўлгандир, чунки йигит иккинчи хотинини ҳам ташлаб, учинчи аёл билан яшаб кетишига бирор сабаб бордир. Йигитнинг опаси жуда ақли аёл эканлиги мақоладан кўриниб турибди. У укасини қалтис йўлдан қайтара олган ва жиянини тирик етим бўлишдан сақлаб қолган.

Энди аёлнинг ўзига оғиз солган эркаклардан бирига розилик бериш керакми-йўқми, деган саволига мен бу масалани аёлингиз ўзи чуқур ўйлаб кўриши кераклигини, сўнг эри билан ярашшини, ўғлига бошқа бировни ота қилмаслигини маслаҳат берган бўлардим.

**Раззоқ ҲАКИМИЙ,
Навоий вилояти,
Қизилтепа шаҳри.**

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ОЛАМ ОППОҚ, БЕГУБОР

Атроф оппоқ, қалин қорға бурканган. Замин узра тушалган оппоқ гилам кўёш нурларида олмосдай товланиб, кўзни қамаштиради. Бутун олам нафис, бегубор. Оппоқ қорға бурканган богда бораётиб, дилингдаги ўкинч ва кўнгилдаги ғашликлар чекинади. Бир зумга бўлса-да, гина-ю, аразлар тарк этади сени. Ҳозиргина ҳамхонангнинг совуқ сўзларидан азият чекиб, сиёҳ бўлган дилинг нурдек ёришади. Шу билан бирга дилни ўртоғчи бир соғинч вужудингни чулбаб олади. Эҳтимол бокира, бегубор болалик соғинчидир бу. "Кани эди одамлар ҳаммаша қордек оппоқ, қордек бегубор туйғулар билан яшас... Нахот, инсонларнинг бир-бирига қилаётган совуқ, аччиқ муносабатлари табиатнинг қаҳратон совуғидан-да офатли эканлигини ҳис қилишмаса...

Этюд

лар эриб кетгунча такрорланаверади, такрорланаверади. Баҳор келгунча қизчанинг сумкасини кўтариб юришни болакайга таъкидлаб қўйишгандек гўё...

Қандай бегуборлик, қандай софлик-а!

Яна кимлардандир излаш бейфойда буни.

Ҳар қандай таъма-ю манфаатлардан йироқ манзара, бегубор фасли бу инсон боласининг!

Табиатнинг инъоми—оппоқ қор нозик-кина болакай кўнглига меҳр, раҳм-шафқат уруғини сепган бўлса не ажаб...

Замондошим! Бир пайтлар ўша бегубор болакай сиз эмасмидингиз?! Худбинлигу тилёғламалик, таъма-ю манфаатпарастлик каби иллатлар қалбингизда қачон ниш ота қолди?! Ахир олам оппоқ, бегубор эди-ку!

Борлик оппоқ либосга бурканганда бир зум иссиққина уйингизга шошманг. Оппоқ оламга бокиб, олам ҳақида, одамлар ҳақида ҳаёл суриг, қишнинг тоза ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олинг. Сиз хоҳласангиз бағрингиз оламдан-да кенг, қалбингиз қордан-да оппоқ бўлиши мумкин.

Муборак ЖУМАОБОВА, Хонқа тумани.

...Эрталаб жажжигина бир қиз сумкасини олиб уйдан чиқади.
- Вой, бунча чиройли! - ҳайратини яширолмади у.
Қизалоқ биринчи синфда ўқийди. Биринчи бор оппоқ қорларни аста-секин гўё авайлагандек босиб мактабга отланди. Кўча мўйилишига келганда бир бола рубару бўлиди:

- Сумкагини менга бер, - деди болакай. Қизча ҳеч нима демай сумкасини унга узатди. Синфхона эшиги олдида келганда "ма" дегандек сумкани қизалоққа қайтиб берди. Ўзи қўшни бинодаги "2-синф" деб ёзиб қўйилган эшикка томон кетди. Ўшандан буён ҳар куни эрталаб кўча мўйилишида бир қизалоқни болакай кутиб турарди. Ҳар куни сумкасини олади. Қизалоқ унга изма-из бороверади. Иккаласи ҳам чўрқ этишмайдди. Бир-бирининг исмини билишмайдди, бир-бировидан "Отинг нима?" деб сурашмайдди ҳатто. Бу манзара ҳар куни, кунлар исиб, қор-

ТЎРТЛИКЛАР

Яхшилар бир умр кўнгил овлашар, Нафсини тиймаган доим довлашар. Санъатни ўзига бизнес қилганлар, Даврага талашиб, тўйда қувлашар.

Меҳрдан пул устун, равнақ замондир, Қўшни бетоб бўлса, кўрмоқ гумондир. Серил турганда вақт қайда, дейсиз, Қўшни ҳам, гурунг ҳам ойнаи жаҳондир.

Бир оғиз сўз билан кўнгил яшнайдди, Бир оғиз сўз билан асаб қажшайдди. Ғарзининг туғуни ични қопласа, Адоват уруги узоқ яшайдди.

ГИЁҲЛИ ЧОЙ!

Ошқозон йўлини ва фаолиятини яхшилайдиган, уйқу-сизликда, орак, жигар, асаб, буйрак касалликларида ижобий таъсир этадиган—универсал доривор, гиёҳли чой.

ТЕЛ: 247-12-20

Сертификат № 128084

Юнусобод тумани, А. Дониш кўчаси, 12 мавзеда фаолият кўрсатаётган МЧЖ «ХАВАС» ўз фаолиятини тугатади. Даъволар бир ҳафта давомида қабул қилинади. ТЕЛ: 401-00-41

Қизим БОҒДАҒУЛА, кўёшим ЭШМУРОЛА! Туғилган кўнунгиз билан муборакбола эшмам. Набирам Лайлохоннинг бахти, саодатини кўриб, бахтимизга доим соғ-саломат бўлиб юринлар.

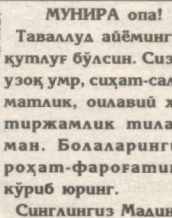

Рафиқам САЙЁРАХОН ва ўғлим РАҲИМЖОН! Таваллауд айёмингиз билан табриклайман. Сизларга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, ишларингизда омад тилайман.

Отангиз Алишер Абдуллаев. Қашқадарё вилояти, Қамаш тумани, «Маданият» қишлоғи.

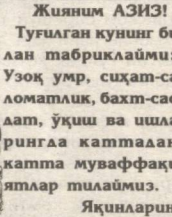
Норқувон ҲАҚБЕРДИЕВ! Туғилган кўнунгиз билан табриклайман. Сизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр, шарофат касбингизда муваффақият тилайман. Сингилнгуз София

МУНИРА опа! Таваллауд айёмингиз кутлағ бўласин. Сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, оилавий хотиржамлик тилайман. Болаларингиз роҳат-фароғатини кўриб юринг. Сингилнгуз Мадина

Хурматли АҲМАД ака! Туғилган кўнунгиз муборак бўласин. Доимо бахт-саодат ҳамроҳингиз бўласин. Фарзандларингиз бахтига доим соғ бўлинг. Назоқатхон

Жияним АЗИЗ! Туғилган кўнунг билан табриклаймиз. Узоқ умр, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, ўқш ва ишларингизда катта муваффақиятлар тилаймиз. Яқинларинг

БОБОЕВ ДИЛШОД КАМОЛОВИЧга 2004 йилда ТАТУдан берилган 04ТР016 ракамли талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР** қилинади.

СОДДАГИНА СУҲБАТ

- Моможон, сиз ҳам бувамни севиб турмуш қурганмисиз?
- Йўқ, болам, биз турмуш қурган пайтларда севиб йўқ эди.
- Унда, нима бор эди?
- Қалин бор эди.
- Ундай бўлса, опам ҳам нукул эзилиб йиғлагунча, қалинга эрга тегиб кўя қолса бўлмайди?
Ханда

- Эй, болам-ей, энди қалин ҳам, севгиям йўқ-да.
- Бўлмаса, опам энди нимага эрга тегади?
- Опанг энди машинали, кошона участкали, пулдор бир нусхага эрга тегади.
- Опам у нусхани қандай топади?
- Опанг эмас, ота-онангнинг ўзлари топишади...

Нормамат ТОҒА, Қашқадарё вилояти, Косон шаҳри.

АБДУРАҲМОН хусусий шифохонасида

ТОМОҚ, ҚУЛОҚ, БУРУН СОҲАСИ БЎЙИЧА КЎЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункциясиз даволаш усуллари.
2. Аллергик вазомотор ринитлар.
3. Йирингли ва йирингсиз отитлар. Эшитишнинг пасайиши ва қулоқдаги шовқин.
4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овознинг бузилиши ва томоқдаги "тикилиш хисси", сабаби аниқланмаган йўтал.
5. Лор аъзолари яллиғланиши касалликларини лазер билан даволаш.
6. Танглайдаги бодомсимон без олиб ташланганидан сўнгги фарингитлар.
7. Шаллангқулоқликни, буруннинг ташқи кўриниши ва бурун деворини жарроҳлик йўли билан даволаш самарали усуллар билан бажарилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, 17, 32-ўй. Телефон: 276-85-86, 116-88-02. Мўлжал: "Чилонзор" метроси бекатидан "Собир Раҳимов" метроси томонига 500 метрча юрилиб, ўнгга бурилади.

КЎЙ (21.03 — 20.04). - Ишда ва оилада масъул бўлишингиз лозим. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса қаршингизда янги имкониятлар пайдо бўлади.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Санъат борасида муваффақиятлар қозонишингиз кутилмоқда. Хато қилмасликка ҳаракат қилинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Ушбу ҳафта эгизаклар мерос билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилиш имконини беради.

ҚИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Шахсий ишларингизни ҳал қиласиз. Тўй ёки никоҳ масаласига боғлиқ ишлар сизни кутмоқда.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Соғлигингиз ҳақида қайғуринг. Шунингдек, янги ишга ўтишингиз ва янги уйга кўчишингиз эҳтимоли ҳам бор.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Фарзандларингиз билан дам олинг. Уларга ўз ҳаётини тажрибаларингиз ҳақида гапириб беринг.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Уйингизни янги буюмлар билан жиҳозлаб, бундан қувонасиз. Оилангизда ажойиб янгилик бўлади.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Унча узоқ бўлмаган жойларга сафарга чиқасиз. Янги режалар тузасиз. Бироқ ўзгаларга ваъда беришга шошилманг.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11—21.12.). - Маблағ масаласига оид режаларингиз амалга ошади. Банкда янги ҳисоб рақами очишингиз мумкин.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01). - Ўз хавфсизлигингиз учун қайғуринг. Бу ҳафтада камроқ меҳнат қилинг. Бироз дам олишга ҳаракат қилишингиз керак.

КОВФА (21.01 — 18.02). - Ҳафта давомида сизни қўллаб янгиликлар кутмоқда. Булардан қувониб, янги режалар ҳақида фикр юртасиз.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Дўстларингиз билан учрашишдан кайфиятингиз кўтарилади. Сиз севган инсон уйингизга совчилар юбориши эҳтимоли бор.

Янгилик!

МЕҲМОНЛАРНИ КУТИБ ОЛАМИЗ!

Ҳар бир уй бекаси ўз меҳмонларини тансиқ таомлар билан сийлашни истайди. Ёдингизда бўлсин. Дастурхонга турли хил салатлар ва тузламалар қўйиб эмас, балки уларни меҳмонларга қандай қилиб тортишингиз муҳимлиги ёдингизда бўлсин. Чунки овқат оддийгина картошка бўтқасидан иборат бўлиши ҳам мумкин. Таомни бежирим идишга солиб, устига ёғ қўйиб, турли қўқатлар билан безатсангиз чиroyли кўринади. Энди эса дастурхон тузаш учун нималар қилиниши ҳақида маълумотларга эга бўламиз.

1 Аввало столга оппоқ дастурхон ёзилади. Оқ ранг билан уйғунлашувчи гуллар

тиб олаётганингизда яхши кийинган, сочларингиз турмакланган ва тирноқларингиз маникюр қилиниб, лак сурилган ҳолда бўлиши шарт. Ўз ҳаётидан мамнун ва бахтли кишидек ҳушчақра бўлишга ҳаракат қилинг. Агар уйингизга бир-бирини танимайдиган меҳмонлар ҳам келишса, уларни бир-бирлари билан таништиринг. Биринчи таомингиз дастурхонга тортилгунча мусиқа кўйинг, альбом кўришни таклиф қилинг. Сизнинг вазифаңгиз - меҳмонларга хизмат қилиш ва шу билан бирга улар билан қўшқарли суҳбатлар уюштириш ҳамдир. Иложи борица кўпроқ жилмайишга ҳаракат қилинг. Агар зерикарли гапларни гапиролган меҳмонга рўпара келиб қолган бўлсангиз, сабру тоқат билан уни эшитинг ёки мавзу-

дейлик. Турмуш ўртоғингизнинг амали ошишини истайсизми? Унда кечикмасдан боринг. Остонадан кирганингиздан сўнг ҳар бир ҳаракатингиз ва айтётган сўзингизга эҳтиёт бўлинг. Стулга ўтирган пайтингизда елкангиз тик ва чехрангизда майин табассум бўлсин. Тирсакларини столга қўйиб олиш ва стулга ястаниб ўтириб олиш ододдан эмас. Шўрваннинг ёқимли хиди иштахангизни кўзгадими? Корнингиз очганини билдирманг. Таом келтиришганда қошиқни ён томондан тутинг. Овқатни оғзингизни юмиб чайнаб, аста ютинг. Ододли инсонлар оғзини дағи овқати билан гапирмайдилар. Нон зарур бўлиб қолса, нон идишни узатиб юборишларини илтимос қилинг. Бор гавдангиз билан ўртадаги идишга чўзил-

масдан енг. Ўзингизни тўқ кўрсатганингиз маъқул. Сизга берилган таомни охиригача еб қўйманг. Қанча оч бўлсангиз ҳам идишда озроқ қолдиринг. Агар оғзингизга суяк кириб қолган бўлса, санчки билан астагина олиб ташланг. Мева данакларини эса оғиздан астагина чой қошиқ билан олинади. Ёки десертни рад этиб, чой ёки қаҳва ичиб қўя қолинг. Чойга шакар аралаштиргач қошиқчани пиёлада қолдирманг. Уни ёнидаги тарелкага қўйинг. Исиб кетсангиз ҳам оғзингизни сочқ билан артманг. Оғзингиз бурчакларига сочқини аста-аста босиб қўйсангиз кифоя. Тишингизга суяк кириб қолган бўлса, ваннахонага кириб олиб ташланг. Шунинг унутмангки, меҳмондорчиликка

на соатингизга кўз ташлаб, десерт тугагандан сўнг бошқалардан сал олдинроқ туриб кетишга ҳаракат қилинг. Лекин ҳамма билан ошқора хайрлашиб кетишингиз лозим. Шундагина сизнинг таширингиз бошқаларда кўнгилли таассурот қолдиради.

КўНГИЛЛИ СУҲБАТЛАШИШ ҚОИДАСИ

→ Яхши суҳбатдош бўлишга интилинг. Мода, кино, адабиёт, замонавий санъат ҳақида билганларингизни намойиш этинг. Суҳбатни маданият ҳабарлари ўхшаш мавзуларга буринг. Жиддий муаммолар ҳақида гапирмаганингиз маъқул. Бу баҳслашишга олиб келиши мумкин.

→ Дўстона суҳбат - фикр алмашиш ва янги хабарлардан иборатдир. Меҳмондорчилик

МЕҲМОН кутуш ва

туширилган сервизларни танлаймиз. Дастурхонга ҳеч қачон турли сервизлардан олинган идишларни қўя кўрманг. Шунингдек, меҳмон кутиладиган столга дастурхон ўрнига клеёнка ёзиш ҳам тавсия этилмайди.

2 Агар дастурхонга гуллар ҳам қўймоқчи бўлсангиз, суный эмас, янги узиб олинган чиroyли гуллардан қўйинг. Лекин улар сал калтароқ бўлиши ва пастроқ гулдонга қўйилиши лозим. Гуллар ўтирган меҳмонларнинг юзларини тўсиб қўймаслиги керак.

3 Идишларни тўғри жойлаштиринг. Ҳар бир стул рўпарасига - аввал калтароқ, устига эса кичикроқ ўлчамдаги тарелкалардан қўйинг. Тарелканинг чап томонига санчки ва қошиқ, ўнг томонга эса пичоқ ва бокаллар қўйилади. Баъзан унинг ёнига нон учун кичик тарелка қўйиб ҳам мумкин. Чой ичилаётганда ҳар бир меҳмонга торт учун кичик тарелкача узатишни ҳам ёдда тутинг.

4 Шунингдек, дастурхонга қоғоз салфетка эмас, балки матодан тайёрланган сочқ қўйилиши эсингизда бўлсин. Бундай сочқлар дастурхонни янада чиroyли кўрсатади. Дастурхон тузаш бўлдингиз, меҳмонлар ҳам келиб қолиш арафасида. Улар сизни сочингизга бигуди қадалган ҳолда, халат, шиппак ва кир пешбандда кўришмасин. Меҳмонларни ку-

ни ўзгартинг. Мабодо меҳмонингиз ўта зерикарли бир воқеани гапирётган бўлса ва буни эшитингиз келмаса ҳам, ўзингизни жуда қизиқ воқеани эшитаётгандек эътиборли қилиб кўрсатинг. Худди тун бўйи унинг суҳбатини тинглашга ўзингизни муштокдек тутинг. Ўз идишингизда озроқ таом қолдиринг. Бу билан зиёфат ҳали давом этишини ва меҳмондорчилик авжига чиққанини билдирган бўласиз. Меҳмонлар-га қўшимча овқат таклиф қилинмайди. Вақти-вақти билан: Яна озроқ олиб келсам нима дейсиз? - дея илтифот кўрсатинг. Шунингдек, яна бир неча пичоқ, санчки ва қошиқларни яқинроқда турган столга тайёрлаб қўйинг. Агар кимдир пичоқ ёки санчкини тушириб юборса, "Ҳеч қиси йўқ, ҳозир юмиб келаман", - дея кўрманг.

Уй бекаси то меҳмондорчилик тугагунча ҳушёр турмоғи лозим. Зиёфат давомида эса ўзинга қўйилган бокал винога салгина лабини теккизиб қўйса кифоя. Ҳаммани кузатгандан кейингина истаса озроқ ичини мумкин.

МЕҲМОНГА БОРАМИЗ!

Меҳмон бўлиш ҳаммасидан яхшироқ туюлса-да, аслида меҳмон бўлиш осон эмас. Масалан, сиз турмуш ўртоғингиз ишлайдиган идора бошлигининг уйига меҳмонга таклиф этилдингиз,

манг. Нонни тишлаб емасдан, бир бўлагига ёғ ёки мурabbo суриб, оғзингизга солинг. Иккинчи таом тортилганда чап қўлингиз билан санчкини тутинг, пичоқ ўнг қўлингизда бўлсин. Пичоқ билан таом бўлагини санчкига тикишга уринманг. Пичоқни фақат кесиб учун ишлатинг. Санчкига қанча илинса, шуни оғизга олиб боринг. Очкўзлик қилиш ярашмайди. Вино қўйилган бокални оғзингизга бир текис туттишга ҳаракат қилинг. Баланд кўтарганингизда ёнингиздаги қўшилларингизга сачраб кетиши мумкин. Овқатни шаш-

овқатланиш учун эмас, балки мулоқот учун борадилар. Лекин нуқул ўзингиз, касаллигингиз ва ўз муаммоларингиз ҳақида гапираврманг. Суҳбатдошингизнинг сўзини бўлиб, арзимаган нарсалар учун баҳслашиш ярамайди. Шунингдек, ёнингиздаги меҳмон билан шивирлаб гаплашманг. Кўпчиликнинг олдида мақтаниш ҳам яхши эмас. Суҳбат бир мезъерда, самимий ва афродагиларнинг гашига тегмай, диган тарзда кечиси лозим.

Шундай! Маданиятли бўлиш осон эмас. Меҳмондорчиликни суиистеъмом қилманг. Астагина

пайтида суҳбатдошингиз билан тезда ечимни топилиши керак бўлган муаммолар ҳақида гапирманг. Бу борада бир-бирингизни тинглаб қўя қолсангиз кифоя. → Энг яхши суҳбатдош нафақат гапирди. Балки тинглаши ҳам билади. Шеригингизнинг сўзларини муҳим ҳабардек тинглашга одатлангиз. → Суҳбатдошингизга вақти-вақти билан илтифот кўрсатинг. Унга саволлар беринг, бирор нарсга ҳақида маслаҳат сўранг.

ДИЛБАР ва БАСИРА тайёрлашди

С аксон ёшли Суяр бува кўп қаватли уйнинг иккинчи қаватида истиқомат қиладиган ўғлининг оиласида яшайди. Бахорнинг ёнгарчиликсиз кунлари-ю ёз, куз фасллари-нинг деярли барча кунларини уй орқасидаги чорбоғчада ўтказадиган отахонга қиш фаслини ўтказиш минг азоб. Ёмғирли, қорли, изгирилли кунларни деразадан термуглиничча соат санаб ўтказишнинг ўзи бўладими? Узундан узок туналрни озгина қуш уйқисидан кейин шифтга термуглиничча кийи кечириб янаям оғир. Чорбоғча совуқ, кўчада тенгираб айланмишга ҳоли етмайди.

Хуллас, уй ой кишини диққатнафас бўлиб, юраги тарс ёрилгудек даражада ўтказадиган. Бу қиш тонгининг отиши бирам азобки, бутун шаҳар ҳўрозлари жўр ҳолда қичқирчишиб ҳам оттириша олмайдиган.

Отахон сахар мардонда тўшқандан туриб, деразадан кўчага боқди. Майдалаб қор ёмоқда эди. Ярим тундан кейин ёға бошлаган қор ҳаммаёқни оқликка ўраб, дарахларни ҳам буткул оқ либосга ўраб ташлабди. Отахон дераза олдидagi кўрсидга ўтириб тонгни оттирди. Тонг ёришгач, бир қўлида хасса, иккинчисиди супурти билан зиналардан охис-

БОҚ ОЎЎГИНГ ОСТИГА...

та юриб, пастга тушди. Отахоннинг нияти уй олди йўлагидagi қорни одамлар босиб қотирмасдан бурун супуриб, тозалаш эди. Одамлар босганидан кейин тозалаш супуриб бўлмайди. Ерга қўшилиб қотиб қолган қор эса музлаб яхмалакка айланади. Отахон бундай яхмалакка бу ерда неча бор тойиб, йиқилиб, панд еган. Шундан кейин қор ёққан чоғларда йўлакнинг қорини ўзи супуриб, тозалаш қўйишни одат қилганди.

Бугун супуришга улгуролмади. Қорни кўриб, тонгданок кўчага чиққан қўшни болалар йўлакда сирпанчик ўйнашиб, қалин қорни босиб қотиришган, узун йўлакни шишадек ялтиратиб қўйишганди. Бир тўда болалар отахонга ҳам эътибор қилмасдан, қийқиришганича сирпанчик учушда давом этаверишди.

- Оббо, боласи тушмагулар-ей, - деди отахон тахидидли оҳанда, - йўлакни хок-кей майдони қилиб қўйибсанлар-ку! Йўлакни бундай тойғинчоқ қилгунча анови май-

дончада ўйнасаларинг бўлмасмиди?!

Шу чоқ наридан ўтаётган киши отахоннинг ёнига шашт билан бурилиб келди-да, саломсиз, алиқсиз, томдан тараша тушгандек отахонга юзланиб ўдагайлади: - Ҳа, бобой, яна йўлакни қўриқлаясизми? Сизнинг дастингиздан болалар кўчага чиқиб, эркин яйраб ўйнай оладими-йўқми, ўзи! Бир қарасанг, нарироққа бориб, шовқин солинганлар, дейсиз, бир қарасанг, бу ерда сирпанчик ўчманлар, дейсиз. Билсангиз, сиз иккинчи қаватда турасиз. Шундай бўлганидан кейин, паст билан, пастда нима бўлаётгани билан сизнинг ишингиз бўлмасин!

- Менга қаранг, ўғлим, - оҳиста деди отахон. - Бу болалар сизнинг болаларингизми? - Ҳаммаси бўлмасам, орасида менинг ҳам учта болам бор. Ҳўш, нима демоқчисиз? - Қулоқ солинг, ўғлим. Фақат ҳозир, бу ерда эмас, бошқа вақтиям, қарерда бўлсам, болаларингиз айбдор бўлишсам, бўлишсам, болаларингизнинг кўз олдиди уларнинг ёнини олиб, олдига ту-

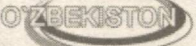
шиб, химоялаб, зинҳор-базинҳор биров билан, ўзга киши билан мунозара қила кўрманг. Бундай қилсангиз, болаларингизнинг тарбиясини издан чиқарасиз. Ҳали мен-ку уларга ортиқ ҳеч нарсга деганим йўқ. Деганимда ҳам, болаларни нарига жўнатиб ёбориб, кейин мен билан гаплашсангиз, маъқул бўларди. Ҳозирги муомалангиз билан...

- Менга ақл ўргатманг!

Отахоннинг гапини чўрт кесди ҳалиги киши ва силтаниб, кескин орқасига бурилди-ю, бурилган заҳоти яхмалакка тойиб кетиб, оёғи осмондан бўлиб, гурсиллаб йиқилди. Бошидан қон сизиб чиқа бошлади. Қий-чув бошланиб кетди. Бирин-кетин кўни-қўшнлар чикиб кела бошлашди. Бир аёл отахоннинг ёқасига чанг солди. Зум ўтмай, "Тез ёрдам" машинаси ҳам етиб келди...

Нормамат ТОҒА, журналист-ёзувчи. Қашқадарё вилояти, Косон тумани.

ДУШАНБА 4

Хурматли

телеомошбинлар! Профилактика муносабати билан душанба, 4 феврал кунини "O'zbekiston" телерадиоканали ўз кўрсатувларини соат 14.55 дан бошлайди.

15.00 "Тахлилнома".

15.45 ТВ анонс.

15.50 "Минг бир ривоят".

15.55 "АЛИШЕР НАВОЙИ". Видеофильм.

16.20 "Юртим бўйлаб" дастури: "Сурхон кулларини". Премьера.

16.35 "Хаёт ва қонун".

16.55 ТВ анонс.

17.00 "Ахборот".

17.10 "Олтин мерос".

17.20 "Яхшилар ёди". Тоғай Мурод.

"Болалар сайёраси":

17.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".

17.55 ТВ анонс.

18.00 "Сизнинг адвокатингиз".

18.05 "ТУРМУШ ЧОРРАХАЛАРИДА". Телесериал.

18.50 "Бир кун".

19.15 "Оҳанглар оғушида".

19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ёшлар.

19.30 "Ахборот" (рус тилида).

лида) 20.00 ТВ анонс.

20.05 "ТВ шифокор".

20.10 "АЧЧИК ЁЛҒОН". Телесериал премьераси (Туркия).

20.50 "Минг бир ривоят".

21.00 "Ахборот".

21.35 "Парламент вақти".

21.55 "СЎНГИ КИРОЛИЧА". Телесериал премьераси (Корея).

22.55 ТВ анонс.

23.00 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).

23.15 "РАМАЯНА". Телесериал.

7.00 "Мультипанорама".

8.00 "Ёшлар майдони".

9.00 "Journal".

9.20 Т/С "ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ".

9.55 "Ўқим".

10.00 "Давр". Хафта якуни.

10.30 "Қамолот".

10.40 "Санъат усталари".

11.00 Б/Ф: "ЎТГАН КУНЛАР".

12.30 "Эверест".

13.10 "Бугундан эсдалик".

13.30 Т/С "ЕМГИР СИМФОНИЯСИ".

15.00 "Ёшлар майдони".

16.00 "Давр". Янгиланган.

16.10 "Мейёр солиқ қарови".

16.30 "Ёшлар ва таълим".

16.45 "Болалар табассуми".

16.50 "Даврининг боласи".

17.00 "Мультипанорама".

18.00 Т/С "ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ".

18.35 "ЎзЕХ хабарлари".

18.40 "SMS-музыка".

18.55 "Ўқим".

19.00 "Давр". Янгиланган.

19.30 Т/С "ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ".

20.10 "Автопатруль".

20.20 "Yoshlar-FM".

20.30 "ЎзЕХ хабарлари".

20.40 "Ёшлар навоси".

21.05 "Yoshlar" анкетаси.

21.10 Т/С "АЛИЯ".

21.55 "Ўқим".

22.00 "Давр". Янгиланган.

22.30 "Мулки мумтоз".

22.45 Т/С "КАЙТАР ДУНЁ".

17.50 Кўрсатувлар тартиби.

17.55 Мультсериал: "Барби ва қарсилдоқ". 3-қисм.

18.10 "Телекурьер - маркет".

18.25 "Биласизми?"

18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.

18.45 "Анонс".

18.50 "Қамила". Телесериал.

19.20 "ТВ юрист".

20.50 "Репортаж".

21.00 "Жозиба".

21.25 "Анонс".

21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.

21.45 "Ўйларим".

21.50 "Телекурьер - маркет".

22.10 Живая планета: "Остров тигров".

22.30 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.

22.45 "Кино SMS со звездами".

22.50- 00.35 Кино: "Перелом".

11.15 "Тақдир чизгилари".

11.35-12.25 Хоккей с мячом. Чемпионат мира. Финал.

18.00 "Болалар спорти".

18.15 Мультфильм.

18.30 "Хабарлар" (рус).

18.50 "Музыкальный тайм".

19.10 "Ким нимага ҳодир?"

19.30 "Жаҳон спорти кудзлари".

19.50 "Joker, Superlotto".

20.00 "Ординатура".

20.20 Дзюдо.

21.30 "Хабарлар" (ўзб).

21.50 Еврофутбол "Фиорентина" - "Милан".

23.25 Баскетбол. Евролига. Мужчины. "Виртус" (Италия) - ЦСКА (Россия).

17.50 Кўрсатувлар тартиби.

17.55 Мультсериал: "Барби ва қарсилдоқ". 4-қисм.

18.10 "Телекурьер - маркет".

18.25 "Биласизми?"

19.25 "Музыка SMS".

19.50 "Саломат бўлинг" /рус/.

20.00 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.

20.15 "ТВ юрист" /рус/.

20.20 "Милагрос". Телесериал. /рус/.

20.50 "Интервью" /рус/.

21.00 "Жозиба".

21.25 "Анонс".

21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.

21.45 "Ўйларим".

21.50 "Телекурьер - маркет".

22.10 "Аёл қалби".

22.30 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.

22.45 "Кино SMS со звездами".

22.50- 00.30 Кино: "Крысиные бега".

7.00 "Бодрое утро".

8.00 "Талкин".

8.30 "Детективы".

9.00 "Версия".

9.30 "Малахов+".

10.30 "Татьянин день".

11.15 "Мониторинг".

11.35-12.25 Волейбол. Лига чемпионов. "Уникаха" (Испания) - "Динамо ТПТ" (Казань, Россия).

18.00 "Полонжон".

7.00 "Бодрое утро".

8.00 "Хабарлар" (рус).

8.20 Мультфильм.

8.30 "Детективы".

9.00 "Хабарлар" (ўзб).

9.20 "Спорт клуб".

9.30 "Малахов+".

10.30 Сериал "Татьянин день".

11.15 "Тақдир чизгилари".

11.35-12.25 Хоккей с мячом. Чемпионат мира. Финал.

18.00 "Болалар спорти".

18.15 Мультфильм.

18.30 "Хабарлар" (рус).

18.50 "Музыкальный тайм".

19.10 "Ким нимага ҳодир?"

19.30 "Жаҳон спорти кудзлари".

19.50 "Joker, Superlotto".

20.00 "Ординатура".

20.20 Дзюдо.

21.30 "Хабарлар" (ўзб).

21.50 Еврофутбол "Фиорентина" - "Милан".

23.25 Баскетбол. Евролига. Мужчины. "Виртус" (Италия) - ЦСКА (Россия).

17.50 Кўрсатувлар тартиби.

17.55 Мультсериал: "Барби ва қарсилдоқ". 4-қисм.

18.10 "Телекурьер - маркет".

18.25 "Биласизми?"

18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.

18.45 "Анонс".

18.50 "Қамила". Телесериал.

19.20 "ТВ юрист".

20.50 "Репортаж".

21.00 "Жозиба".

21.25 "Анонс".

18.20 "Тет-а-тет".

18.30 "Хабарлар" (рус).

18.50 "Музыкальный тайм".

19.15 "Спортмиз маликалари".

19.30 "Футбол шархи".

19.50 "Спортлото".

20.00 "Жди меня".

20.50 Дзюдо.

21.30 "Хабарлар" (ўзб).

21.50 "ПроФРИНГ".

22.40 "Всё хорошо, ведь это рождество" X/ф.

07.00 Ўзбек навалари

08.00 Сериал "Жассига ухшаши йук" 63-серия (так)

08.30 "Седьмой день" (итог)

09.00 Сериал "Хонаки эркак" 15-серия

10.20 Мировые хиты

10.30 Анвар Санаев концерти

12.30 "Премьера" (рус)

13.00 "Премьера" (ўзб)

14.00 Мировые хиты

14.30 Ўзбек навалари

15.30 "Баби хитс"

16.00 Мультфильм

17.00 Мировые хиты

17.30 Ўзбек навалари

18.00 "Премьера" (рус)

18.30 Сериал "ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК" 64-серия

19.00 "Премьера" (ўзб)

19.30 Сериал "ХОНАКИ ЭРКАК" 16-серия

20.50 Ўзбек навалари

21.30 Сериал "Жассига ухшаши йук" 64-серия (так)

22.00 "ПОСЛЕДНИЙ НА ВЫЛЕТ" худ. фильм

00.00 Миксер

9.30 "Малахов+".

10.30 "Контрольная закупка".

11.00 "Убойная сила".

12.00 Новости

12.15 "Модный приговор".

13.25 "Детективы".

14.00 Другие новости

14.25 "Хочу знать".

15.00 Новости (с субтитрами).

15.20 "Понять. Простить".

15.55 "Огонь любви".

16.55 "Федеральный судья".

18.00 Вечерние новости

18.20 "Пусть говорят".

19.10 Премьера. "Принцесса цирка".

20.05 "След".

21.00 Время

21.30 Премьера. "Громы. Дом надежды".

22.30 Теория невероятности.

"Как продлить жизнь".

23.20 Ударная сила. "Хватка".

"Крокодила".

10.00 Ночные новости

0.25 "Доброй ночи".

5.00 "Доброе утро".

9.00 Новости (с субтитрами).

9.05 Телеканал "Доброе утро".

9.30 "Малахов+".

10.30 "Контрольная закупка".

11.00 "Убойная сила".

12.00 Новости

12.15 "Модный приговор".

13.25 "Детективы".

14.00 Другие новости

14.25 "Хочу знать" с Михаилом Шерингстом

15.00 Новости (с субтитрами).

15.20 "Понять. Простить".

15.55 "Огонь любви".

16.55 "Федеральный судья".

18.00 Вечерние новости

18.20 "Жди меня".

19.10 Премьера. "Принцесса цирка".

20.05 "След".

21.00 Время

21.30 Премьера. "Громы. Дом надежды".

22.35 "Игорь Кваша. Точка отсчета".

23.35 "Гении и злодеи".

0.10 Ночные новости

0.25 Премьера. Комедия "Любовь на острове".

2.00 Синтия Ротрок в приключенческом фильме "Поспешное бегство".

3.00 Время

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек навалари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек навалари
08.00 Серил «Жассига ухшаши йук» 65-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек навалари
09.00 Серил «Хонаки эркак» 17-серия
10.20 Мировые хиты
11.00 Серил «TALABALAR.UZ» 14-серия
11.30 Ўзбек навалари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек навалари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Мировые хиты
13.30 «Премьера» (рус)

14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек навалари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Мировые хиты
17.30 Ўзбек навалари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек навалари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 66-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек навалари
19.30 Серил «ХОНАКИ ЭРКАК» 18-серия
20.50 Ўзбек навалари
21.30 Серил «Жассига ухшаши йук» 66-серия
22.00 «БОЛЬШИЕ НЕПРИЯТНОСТИ» худ.фильм
23.50 Миксер

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила»
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.55 «Огонь любви»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с

субтитрами)
18.20 «Пусть говорят» с Андреем Малаховым
19.10 Премьера. «Принцесса цирка».
20.05 «След»
21.00 Время
21.30 Премьера. «Громы. Дом надежды».
22.30 Искатели. «Семь бун-коров Сталина»
23.20 «Заменитель любви»
0.10 Ночные новости
0.25 «Доброй ночи»
1.30 Премьера. Фильм Майка Ли «Вера Дрейк»
3.00 Время
3.30 Фильм «Вера Дрейк».
Продолжение
4.05 Серил «Путешествие жизни»

5.00 «Доброе утро, Россия».
8.50 «Убить Пол Пота».
9.45 Дмитрий Назаров, Наталия Климова, Алексей Шутков, Ярослав Бойко и Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов».
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.45 Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов».
12.40 ЗОЛОТОЙ ФОНД. Андрей Ташков, Олег Борисов, Наталья Гундарева, Борис Галкин, Лариса Удовиченко и Евгения Симонова в экранизации романа Ф.М. Достоевского «Подтопок».

14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Екатерина Кабак, Мария Климова, Степан Стар-чик, Галина Польских, Олег Морозов и Дмитрий Мартынов в телесериале «Ма-чека». 2007г. xxxxxxxx
15.35 «Суд идет».
16.30 «Кулагин и партнеры».
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прошлого». Телесериал.
19.00 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!».

21.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Дмитрий Назаров, Наталия Житкова, Алексей Шутков и Владимир Гостюхин в детективном сериале «Вызов».
22.55 ПРЕМЬЕРА. «История одного чуда. Булгаков и Флоренский».
23.55 «ВЕСТИ»+.
0.15 Александр Фатюшин, Георгий Жженов, Зинаида Кириенко и Вячеслав Шале-вич в детективе «Лекарство против страха». 1978г.
2.05 «Держи меня крепче». Телесериал.
3.00 «Дорожный патруль».
3.15 Телесериал «Встреча выпускников» (США). 2005г.
4.10 «Убить Пол Пота».

ПАЙШАНБА 7

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОХИРИ». Телесериал.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Икки дарё оралигида».
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «АЛИШЕР НАВОЙИЙ». Видеофильм.
9.10 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
9.15 «Цирк, цирк, цирк».
9.35 «Денгиз итлари». Мультсериал.
10.25 ТВ анонс.
10.30 2008 йил — Ёшлар йили. «Таълимга эътибор — келажакка эътибор».
10.50 «Сизнинг адвокатингиз».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «АЧЧИК ЁЛФОН». Телесериал.
11.50 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Телесериал.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Эски альбом».
14.25 «ТУРМУШ ЧОР-

РАХАЛАРИДА». Телесериал.
15.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Икки дарё оралигида».
15.35 «Оханабо».
16.15 ТВ анонс.
16.20 «Бир хитият изи-дан».
16.40 «Имконият».
17.00 «Ахборот».
17.10 «Олтин мерос».
17.15 «Шифокор қабул-ида».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар — ях-шилиққа етаклар».
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Минг бир риво-ят».
18.05 «ТУРМУШ ЧОР-РАХАЛАРИДА». Телесериал.
18.55 «Умр мазмуни». 2-қисм.
19.15 «Оханабо оғуши-да».
19.25-19.55, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «АЧЧИК ЁЛ-ФОН». Телесериал.
20.50 «Минг бир риво-ят».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Бекат».
21.55 «СЎНГИ КИРО-ЛИЧА». Телесериал.
22.55 ТВ анонс.
23.00 «Кўшигимсан, му-хаббат» (SMS. Овоз бе-риш)
23.15 «РАМАЯНА». Телесериал.

6.55 Дастурнинг очили-ши.
7.00 «Мультитанорама».
8.00 «Ёшлар майдони».
9.00 «Yoshlar-FM».
9.10 «Автопатруль».
9.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУК-МДОРИ».
9.55 «Иқлим».
10.00 «Давр». Янгилек-лар.
10.10 «Афсона ва ха-қиқат».
11.00 Б/Ф: «ЕНГИЛ-МАС».
12.50 «Ёшлар симфони-яси».
13.00 «Давр». Янгилек-лар.
13.10 «Ёшлар ила саё-хат».
14.00 Т/С «АЛИЯ».
14.40 «SMS-музыка».
14.50 «Ёшлар ва замон».
15.00 «Ёшлар майдони».
16.00 «Давр». Янгилек-лар.
16.10 «Тарангун».
16.50 «Даврнинг боласи».
17.00 «Мультитанорама».
18.00 Т/С «КАЙТАР ДУНЁ».
18.40 «SMS-музыка».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Янгилек-лар.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ

ХУКМДОРИ».
20.10 «Автопатруль».
20.20 «Матонат».
20.40 «Ёшлар навоси».
21.05 «Yoshlar» анкетаси.
21.10 Т/С «АЛИЯ».
22.00 «Давр». Янгилек-лар.
22.30 «Мулки мумтоз».
22.45 Т/С «КАЙТАР ДУНЁ».

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.00 «Телекурьер — маркет».
9.20 «Мисли гавхар».
9.30 «Пойтахт»
9.45 «Интервью».
9.55 «Уйларим».
10.00 «Музыка SMS».
10.30 «Пойтахт»
10.40 «Милларос».
11.10 Живая планета: «Ост-ров тигров».
11.45 — 13.35 Кино: «План на игру».
17.55 Мультфильм: «Фаррух ва Зумрад».
18.10 «Телекурьер — маркет».
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Камила». Телесериал.
19.25 «Музыка SMS».
19.50 «Иқтисод — ревью»
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Милларос».
20.50 «Интервью»/рус/.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Удар молнии». Позно-вательная программа. 1-қисм.
22.30 «Пойтахт»
22.50-00.15 Кино: «Выкуп»./Премьера/.

7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы».
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 «Жахон спорти юлдуз-лари».
9.30 «Малахов+».
10.30 «Татьянин день».
11.15 Футбол. Испания чемпи-онати шархи.
12.00-12.30 Юнон-рум кура-ши. Ўзбекистон чемпи-онати.
18.00 «Халқ уйинлари».
18.20 «Тет-а-тет».
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Мусликий тайм».
19.10 «Жасорат».
19.30 «Кўп яшан».
20.00 «Ординатура».
20.50 Дзюдо.
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.55 Футбол. африка миллилари кубоги. ярим финал.

07.00 Ўзбек навалари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек навалари
08.00 Серил «Жассига ухшаши йук» 66-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек навалари
09.00 Серил «Хонаки эркак» 18-серия
10.20 Мировые хиты
10.30 «Премьера» (узб)
11.00 Ўзбек навалари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Мировые хиты
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Ўзбек навалари

14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек навалари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Ўзбек навалари
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек навалари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 67-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек навалари
19.30 «СОБАКА НА СЕНЕ» худ.фильм 1-серия
20.50 Мировые хиты
21.30 Серил «Жассига ухшаши йук» 67-серия
22.00 «ПОСЛЕДНЕЕ ЖЕЛА-НИЕ» худ.фильм

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать» с Михаи-лом Ширвиндом
15.00 Новости (с субтитра-ми)
15.20 «Понять. Простить»
15.55 «Огонь любви».
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.20 «Пусть говорят»
19.10 Премьера. «Принцес-са цирка». Многосерийный фильм
20.05 «След»
21.00 Время
21.30 Премьера. «Громы.

Дом надежды».
22.30 «Безжалостная лю-бовь»
23.30 Ночные новости
23.45 «Доброй ночи»
0.40 Николь Кидман, Том Круз в приключенческом фильме «Далекая страна»
3.00 Время
3.30 Триллер «Грань одер-жистости»

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.50 «Ее ледовое Величе-ство. Елена Чайковская».
9.45 «Вызов»
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.45 «Вызов».
12.40 Евгения Симонова в экранизации романа Ф.М. Достоевского «Подтопок».
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 «Махеча». 2007г.
15.35 «Суд идет».
16.30 «Кулагин и партнеры».
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прош-лого». Телесериал.
19.00 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, ма-лыши».
21.00 «Вызов».
22.55 «Пятая студия»
23.30 «Ревизор».
23.55 «ВЕСТИ»+.
0.15 Х/ф Аки Кауризмаки «Человек без прошлого»
2.05 «Держи меня крепче».
3.00 «Дорожный патруль».
3.20 «Горячая десятка».

ЖУМА 8

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОХИРИ». Телесериал.
7.35 «Юртим бўйлаб» дасту-ри: «Икки дарё оралигида».
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «АЛИШЕР НАВОЙИЙ». Видеофильм.
9.15 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
9.20 «Денгиз итлари». Мультсериал.
9.45 ТВ анонс.
9.50 Д. Зокиров номидаги халқ чолларури оркестрининг концерти.
10.10 «Фидойилиққа бахши-да умр».
10.35 «Табаррук замин».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.15 «АЧЧИК ЁЛФОН». Телесериал.
11.50 «Юртим бўйлаб» дасту-ри: «Тузалиқ оламида».
12.00 «Ассалом, Ўзбеки-стон!» Кундузги дастур.
13.00 «СЎНГИ КИРОЛИ-ЧА». Телесериал.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 Эски альбом.
14.20 «ТУРМУШ ЧОРРА-ХАЛАРИДА». Телесериал.
15.10 «Юртим бўйлаб» дасту-ри: «Икки дарё оралиги-да».
15.30 «Сувни асранг!»
15.40 «Назм ва наво».
16.10 «Мухаддас қадамжо-

лар».
16.35 «Хазрат Навоий». 1-қисм.
17.00 «Ахборот».
17.15 «Олтин мерос».
17.20 «Саломатлик дастури».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар — яхши-лиққа етаклар».
18.00 «Сизнинг адвокатин-гиз».
18.05 «ТУРМУШ ЧОРРА-ХАЛАРИДА». Телесериал.
18.55 «Хидоят сари».
19.15 «Оханабо оғушида».
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «АЧЧИК ЁЛФОН».
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 «Янги навалар».
21.55 «СЎНГИ КИРОЛИ-ЧА». Телесериал.
23.00 «Кўшигимсан, муха-ббат» (SMS. Овоз бе-риш)
23.15 «РАМАЯНА».

14.00 Т/С «АЛИЯ».
14.40 «SMS-музыка».
14.50 «Ёшлар ва замон».
15.00 «Ёшлар майдони».
16.00 «Давр». Янгилеклар.
16.10 «Тарангун».
16.50 «Даврнинг боласи».
17.00 «Мультитанорама».
18.00 Т/С «КАЙТАР ДУНЁ».
18.40 «SMS-музыка».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Янгилеклар.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУК-МДОРИ».
20.10 «KINOMANIYA».
20.40 «Ёшлар навоси».
21.00 «О, ёшлигим».
21.05 «Yoshlar» анкетаси.
21.10 Т/С «АЛИЯ».
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Янгилеклар.
22.30 Б/Ф: «ОИЛАСИЗ».
00.10 «Аждодлар садоси».

19.25 «Музыка SMS».
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Милларос».
20.50 «Репортаж» /рус/.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурьер — маркет».
22.10 «Удар молнии». Позно-вательная программа. 2-қисм.
22.30 «Пойтахт»
22.50-00.25 Кино: «Беглян-ки»./Премьера/.

7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Хабарлар» (рус тили-да)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы».
9.00 «Хабарлар» (узбек тили-да)
9.20 «Жахон спорти юлдуз-лари»
9.30 «Малахов+»
10.30 Серил «Татьянин день».
12.00-12.20 «Спорт салтана-ти».
18.00 «Ровесник».
18.15 «Тет-а-тет»
18.30 «Хабарлар» (рус тили-да)
18.50 «Мусликий тайм».
19.10 «Баркамол авлод».
19.30 «Гейм-Сет-Матч».
19.50 «Спортлото»
20.00 «Поле чудес»
21.00 Автопортрет. Тран-при.
21.30 «Хабарлар» (узб, тили-да)
21.50 «Аптека слушает»
22.35 футбол. африка миллилари кубоги. ярим финал.

07.00 Ўзбек навалари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек навалари
08.00 Серил «Жассига ухшаши йук» 67-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек навалари
10.00 Мировые хиты
11.00 Ўзбек навалари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек навалари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Ўзбек навалари
14.00 Мировые хиты
15.00 Ўзбек навалари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 «Премьера» (рус)
17.30 Ўзбек навалари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек навалари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 68-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек навалари
19.30 «СОБАКА НА СЕНЕ» худ.фильм 2-серия
20.50 Мировые хиты
21.30 Серил «Жассига ухшаши йук» 68-серия
22.00 Коллекция Мадонны: «ДИК ТРЕЙСИ» худ.фильм
00.00 Миксер

13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать»
15.00 Новости (с субтитра-ми)
15.20 «Понять. Простить»
15.55 «Огонь любви».
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.20 «Пусть говорят»
19.05 Премьера. «Принцес-са цирка».
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 КВН в Сочи. Старт се-зона
23.40 Премьера. Муж-при-зрак в острозажетном филь-ме «Предуствие».
1.25 Том Хэнкс, Пол Нью-мен в детективе «Проклятый путь»
3.00 Время
3.25 Детектив «Проклятый путь». Продолжение
3.50 Брук Шилдс в трилле-ре «Бриллиантовая ловушка»
5.30 «Детективы»

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.50 «Муслыман».
9.05 «Мой серебряный шар. Элина Быстрицкая». Веду-щий - Виталий Вульф.
10.00 Дмитрий Назаров, Наталия Житкова, Алексей Шутков и Владимир Гостю-хин в детективном сериале «Вызов».
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБ-ЛАСТЬ.
11.45 Дмитрий Назаров, Наталия Житкова, Алексей Шутков и Владимир Гостю-хин в детективном сериале

«Вызов».
ТЕЛЕКАНАЛ «БИБИГОН» ПРЕДСТАВЛЯЕТ:
12.40 «Последняя невеста Змея Горыныча». Мультфильм.
12.55 «Древние открытия». Документальный сериал. xxxxxxxx
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 К ЮБИЛЕЮ ВЯЧЕСЛА-ВА ТИХОНОВА. Майя Менг-лет, Светлана Дружинина и Валентина Телегина в филь-ме «Дело было в Пенькове». 1957г.
16.30 «Кулагин и партнеры».
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18.05 «Женщина без прош-лого». Телесериал.
19.00 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБ-ЛАСТЬ.
20.50 «Спокойной ночи, ма-лыши».
21.00 «Юрмала». Фестиваль юмористических программ.
22.55 Юлия Свешкова в острозажетном фильме «Стикс». 2007г.
0.45 Джанкарло Джаннини в триллере Тони Скотта «Гнев» (США-Великобрита-ния-Мексика). 2004г.
3.25 «Дорожный патруль».
3.40 НОЧНОЙ СЕАНС. Билл Моррай и Джина Дэвис в комедии «Быстрый обмен».
5.10 «Мой серебряный шар. Элина Быстрицкая». Веду-щий - Виталий Вульф.

ШАНБА 9

O'ZBEKISTON

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
7.00 "НОТАНИШ ПОЛВОН". Бадий фильм. 1-қисм.
 7.40 "Минг бир ривоят".
 7.45 "Олтин мерос".
 8.00-8.30 "Ахборот".
 8.30 ТВ анонс.
 "Болалар сайёраси":
 8.35 "Болалар дунёси".
 8.55 ТВ анонс.
 9.00 "Шифокор қабулида".
 9.25 "Минг бир ривоят".
 9.30 "Лутфий ва Навой".
 10.00 "Зиё" студияси намойиш этиди. "Этикод мустақамлиги йўлида".
 10.20 1. "Рангинкамон". 2. "Дидар".
 11.00 "Оналар мактаби".
11.20 "АЧЧИК ЁЛҒОН". Телесериал.
 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Кундузги дастур.
13.00 "СЎНГИ КИРОЛИЧА". Телесериал.
 13.55 "Эски альбом".
 14.00 "Ахборот".
 14.15 ТВ анонс.
 14.20 "Олтин мерос".
14.30 "ТОҶИ ВА ЗУХРА". Бадий фильм.
 "Болалар сайёраси":
 16.05 1. "Уйла, Изла, Топ!" Телемусобака.
 2. "Эртақлар — яхшиликка етаклар".
 17.10 "Шахсий фикр".
 17.40 "Минг бир ривоят".
 17.45 "Хазрат Навоий". 2-қисм.
 18.10 ТВ анонс.
 18.15 "Саломатлик сирлари".
 18.35 "Меҳр кўзда".

19.15 "Оханглар оғушида".
 19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.10 "АЧЧИК ЁЛҒОН".
 20.50 "Минг бир ривоят".
 21.00 "Ахборот".
 21.40 "Кўнгил кўшиқ истаиди".
 22.00 "КиноТеатр".
 22.25 "Кўшигимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
22.35 "СЕН ВА МЕН". Бадий фильм. 1-қисм (Ҳиндистон)

6.55 Дастурнинг очилиши.
 7.00 "Мультипанорама".
 8.00 "Ешлар майдони".
 9.00 "Хазина".
 9.10 "Автопатрул".
 9.20 Т/С **"ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ"**.
 9.55 "Иклим".
 10.00 "Давр". Янгиланган.
 10.10 "Афсона ва ҳақиқат".
 11.00 Б/Ф: **"АЛИШЕР НАВОЙИ"**.
 12.40 "Бугундан эсдалик".
 13.00 "Давр". Янгиланган.
 13.10 "Ешлар ила саёхат".
 14.00 Т/С **"АЛИЯ"**.
 14.40 "SMS-музыка".
 14.50 "Ешлар ва замон".
 15.00 "Ешлар майдони".
 16.00 "Давр". Янгиланган.
 16.10 "Чемпион".
 16.30 Б/Ф: **"СЕВГИМ МЕНИНГ, АНДУХИМ МЕНИНГ"**.
 18.00 "Навоий хазинаси".
 18.20 "Қамолот".
 18.30 "Каталог".
 18.40 "SMS-музыка".
 18.55 "Иклим".

19.00 "Давр". Янгиланган.
 19.30 Т/С **"ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ"**.
 20.10 "Айланай..."
 20.30 "Ешлар парвози".
 21.00 "Келажак овози".
 21.10 Т/С **"АЛИЯ"**.
 21.55 "Иклим".
 22.00 "Давр". Янгиланган.
 22.30 Б/Ф: **"ОИЛАСИЗ-2"**.
 00.10 "Аждодлар садоси".

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
 8.35 "Қамила". Телесериал.
 9.00 "Телекурьер-маркет".
 9.20 "Саломат булинг".
 9.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
 9.40 "Аёл қалби".
 10.00 "Музыка SMS".
 10.25 "Биласизми?"
 10.30 "Пойтахт" /рус/.
 10.40 "Милларос". Телесериал.
 11.10 "Репортаж" /рус/.
 11.20 "Афиша" /рус/.
 11.40 -13.15 Кино: "Беглянки".

18.05 "Телекурьер-маркет".
 18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
 18.50 "Қамила". Телесериал.
 19.25 "Музыка SMS".
 20.00 "Пойтахт" /рус/.
 20.15 "Мысли вслух".
 20.20 "Милларос". Телесериал.
 20.50 "Интервью".
 21.00 "Жоизба".
 21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
 21.50 "Тошкентда латиша".
 21.55 "Телекурьер-маркет".
 22.10 "Истеъдод".
 22.30 "Пойтахт" /рус/.
 22.45 "Кино SMS со звездами".
 22.50-00.30 Кино: "Снежный ангел" /Премьера/.

SPORT

8.00 "Хабарлар" (Ўзб. тилида)
 8.20 "Махалламиз пахлавонлари".
 8.50 "Бодрое утро".
 9.50 "Хабарлар" (рус тилида)
 10.15 "Смак".
 10.55 "Путешествия натуралиста".
 11.20 Экран собирает детей.
"Вокруг света с Вилли. Пагом".
 12.10 "Военное дело".
 12.30 **"Старые песни о главном"**.
 14.00-14.20 "Ракибингиз гротеск-мейстер".
 18.00 "Болалар спорти".
 18.15 Мультифильм.
 18.30 "Хабарлар" (рус тилида)
 18.50 "Музыкальный тайм".
 19.15 "Фотореволюция".
 19.35 "Спортколлекция".
 19.55 **Еврофутбол. Англия чемпионы. "Эвертон" - "ридинг"**. Тўғридан тўғри олиб кўрсатилади. Танаффусда "Хабарлар" (Ўзб. тилида).
 21.55 **Футбол. Африка миллатлари кубоги. 3-ўрин учун**. Тўғридан тўғри олиб кўрсатилади.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
 08.30 Мировые хиты
 09.30 «Бэби хитс»
 10.00 Мультифильм
 12.00 Мировые хиты
 13.00 Ўзбек наволари
 14.30 **Сериал**
"TALABALAR.UZ" 13-14 сериаллар
 15.30 Мировые хиты

«СЛУЖЕБНЫЙ РО-МАН» худ.фильм

18.50 Ўзбек наволари
 19.00 «Шанба оқшомида»
 19.30 Ўзбек наволари
 20.00 «Премьера» (рус)
 20.30 Мировые хиты
 21.00 Ўзбек наволари
 21.30 **Сериал**
"TALABALAR.UZ" 15-серия
 22.00 Коллекция Мадонны:
"ЭВИТА" худ.фильм
 00.30 Миксер

6.00 Новости

6.20 «Гении и злодеи»

6.50 Х/ф «Похождения зубного врача»

8.20 «Играй, гармонь любимая!»

9.00 «Слова пастыря»

9.15 «Здоровье»

10.00 Новости

10.15 «Смак»

10.55 «Блеск и нищета королев»

12.00 Новости (с субтитрами)

12.10 Премьера. «Самые опасные животные мира»

12.15 Х/ф «Запасной инстинкт»

16.55 Премьера. «В гости к Вячеславу Тихонову»

18.00 «Времена»

19.00 «В мире людей»

19.55 Премьера сезона «Цирк»

21.00 Времена

21.20 Премьера сезона «Цирк»

Продолжение

22.45 Х/ф «А вот и Полли»

0.20 Х/ф «Любовь с привилегиями»

2.40 Х/ф «Заказ»

4.30 Сериал «Путешествие жизни»

5.20 «Детективы»

PTU

6.00 «Доброе утро, Россия!».
 7.30 «Студия Здоровье».
 8.00 ВЕСТИ.
 8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
 8.20 «Военная программа» Александра Сладкова.
 8.45 «Утренняя почта».
 9.25 «Субботник».
 10.05 «Вокруг света».
 11.00 ВЕСТИ.
 11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
 11.20 «Национальный интерес». Ток-шоу Дмитрия Киселева.
 12.20 К ЮБИЛЕЮ. «Последний герой. Вячеслав Тихонов».
 13.15 «Сенат».
 14.00 ВЕСТИ.
 14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
 14.30 Большая праздничная концерт.
 16.20 ПРЕМЬЕРА. «Ты - то, что ты ешь».
 18.00 «Субботный вечер».
 20.00 ВЕСТИ.
 20.20 СДЕЛАНО В РОССИИ. Евгения Осипова, Татьяна Назарова, Кирилл Жандаров и Владимир Стержаков в лирической комедии «Доярка из Хацапетовки». 2007г.
 23.50 МИРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. Энтони Хопкинс, Дженнифер Лав Хьюитт и Алек Болдуин в фильме «Дьявол и Дэнзил Вебстер» (США).
 1.40 Дилан МакДермот в фильме «Обитатели» (США). 2005г.
 3.35 НОЧНОЙ СЕАНС. Клинт Иствуд и Дональд Сазерленд в остроумном фильме «Герои Келли» (США). 1970г.

ЯКШАНБА 10

O'ZBEKISTON

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
7.00 "НОТАНИШ ПОЛВОН". Бадий фильм. 2-қисм.
 7.40 "Минг бир ривоят".
 7.45 "Олтин мерос".
 8.00-8.35 "Ахборот".
 8.35 ТВ анонс.
 "Болалар сайёраси":
 8.40 "Бизнинг кутубхона".
8.50 "БЕМБИННИНГ ЁШЛИГИ". Бадий фильм.
 9.55 "Саломатлик сирлари".
 10.15 "Навоий ҳақида ривоятлар".
 10.40 "Охнараб".
 11.55 ТВ анонс.
 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Кундузги дастур.
 13.00 "Кинотакдим".
 13.25 Такрор намойиш: **"САРОЙ ЖАВОҲИРИ"**. Телесериал.
 15.20 "Азизим".
 "Болалар сайёраси":
 15.50 "Букри тойчоқ". Мультифильм.
 17.00 ТВ анонс.
 17.05 "Одами эрсанг...".
 17.25 "Кизлар давраси".
 18.25 "Заковат".
 19.10 "Оханглар оғушида".
 19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.
 19.30 "Тахлинома" (рус тилида)

20.05 ТВ анонс.
 20.10 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу.
 20.50 "Минг бир ривоят".
 21.00 "Тахлинома".
 21.45 ТВ анонс.
 21.50 "Кўхна оханглар".
 22.25 ТВ анонс.
22.35 "СЕН ВА МЕН". Бадий фильм. 2-қисм.

7.00 Б/Ф: **"ОЦЕОЛА"**.
 8.30 "Навоий хазинаси".
 8.50 "Якшанба нонушаси".
 9.10 "Автопатрул".
 9.20 Т/С **"ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ"**.
 9.55 "Иклим".
 10.00 "Ватанпарвар".
 10.50 "Келажак овози".
 11.00 М/Ф: **"АСАЛАРИ ФИТНАСИ"**.
 12.30 "Болалар давраси".
 13.00 "Акс". Ток-шоу.
 13.40 "SMS-музыка".
 14.00 Т/С **"АЛИЯ"**.
 14.40 "Journal".
 15.00 Б/Ф: **"ОКСОС ХОНИМ"**.
 16.40 "Чемпион".
 17.00 М/Ф: **"АСТЕРИКС БРИТАНИЯДА"**.
 18.20 "Болалар табассуми".
 18.35 "Ешлар навоиси".
 19.00 "Давр". Хафта якуни.
 19.30 Т/С **"ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ"**.
 20.10 "Тарангум".
 20.50 "Ешлар илҳомлари".
 20.55 "Ешлар" аңкетаси.
 21.00 "KINOMANIYA".
 21.30 Б/Ф: **"ЛОЧИН ИЗИДАН"**.
 23.00 "Тунги парвоз".

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
 8.35 "Қамила". Телесериал.
 9.00 "Телекурьер-маркет".
 9.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
 9.45 "Интервью".
 9.55 "Музыка SMS".
 10.25 "Биласизми?"
 10.30 "Пойтахт" /рус/.
 10.40 "Милларос". Телесериал.
 11.15 "Мысли вслух".
 11.20 Фильм детям: "Лавка чудес" /Премьера/.
 12.45 "Телекурьер-маркет".
 13.05 Кино. "Снежный ангел".
 14.55 "Дорихона зшитиди" /рус/.
 15.40 Индийское кино: "Любовь и предательство". 1-2 серии.
 18.45 "Истеъдод".
 19.00 "Саргузаштлар ороли".
 19.25 "Анонс".
 19.30 "Жоизба".
 19.55 Кино. "Сизга мактуб".
 21.55 "Тошкентда латиша".
 22.00 "Фаровонлик бекати".
 22.15 "Телекурьер-маркет".
 22.30 "Мысли вслух".
 22.40-00.25 Кино SMS со звездами: "Бельфогор".
 "Вторжение".
 "Вкус жизни".

SPORT

8.00 "Хабарлар" (Ўзб. тилида)
 8.20 "Кувнок стартлар".
 9.00 "Бодрое утро".
 10.00 "Хабарлар" (рус тилида)
 10.20 Мультифильм.
 10.40 "Вокруг света".
 11.25 "Фазенда".

12.00 "Две звезды".

14.10 - 15.00 "Проф-РИНГ".

18.00 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
 18.25 **Еврофутбол. Англия чемпионы. "Манчестер Юнайтед" - "Манчестер Сити"**. Тўғридан тўғри олиб кўрсатилади. Танаффусда "Футбол мудиал".
 20.30 "Спорт уик-энд".
 21.10 "Тайм аут".
 21.30 "Талкин". Информационно-таҳлилий курсатув.
 21.55 **Футбол. Африка миллатлари кубоги. Финал**. Тўғридан тўғри олиб кўрсатилади. Танаффусда "Спорт салтанати".

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
 08.00 Мировые хиты
 09.00 «Шанба оқшомида»
 09.30 «Бэби хитс»
 10.00 Мультифильм
 12.00 Мировые хиты
 13.00 Ўзбек наволари
 14.30 **Сериал**
"ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК" 64-68 сериаллар
 17.00 Райхон концерти
 19.00 «Седьмой день» (итог-ри)
 19.30 Ўзбек наволари
 20.00 «Премьера» (Ўзб)
 20.30 Ўзбек наволари
 21.30 **Сериал**
"TALABALAR.UZ" 16-серия
 22.00 Коллекция Мадонны:
"УНЕСЕННЫЕ МОРЕМ" худ.фильм
 23.50 Миксер

12.00 Новости

6.10 «Тайная история искусства: фальшивые шедевры»

7.00 К Дню дипломатического работника. Фильм «Посол Советского Союза»

8.40 «Армейский магазин»

9.10 «Умники и умники»

10.00 Новости

10.15 «Непутевые заметки»

10.35 «Возвращение домой. Александр Абдулов, Фергана»

11.25 «Фазенда»

12.00 Новости (с субтитрами)

12.10 К Дню дипломатического работника. «Бес- смертная война. Документальный фильм»

15.00 Концерт к Дню дипломатического работника.

16.20 Чемпионы КВН. «Вне игры»

17.45 Премьера сезона. «Магия десяти»

18.35 «Две звезды»

21.00 Воскресное «Время».

21.45 Премьера. Последний фильм Александра Абдулова «Лузер»

23.40 Кевин Спейси в фильме «Красота по-американски»

1.45 Шон Коннери в приключенческом фильме «Человек, который хотел стать царем»

4.00 «Вампиры среди нас»

5.50 Валерий Золотухин и Людмила Максакова в детективе «Пропавшие свидетели». 1971г.

7.30 «Сельский час».

8.00 ВЕСТИ.

8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

8.20 «Диалоги о животных».

8.55 «Вся Россия».

9.10 «Смехопанорама Евгения Петросяна».

10.05 «Сам себе режиссер».

11.00 ВЕСТИ.

11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.

11.50 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.

12.20 «Сто к одному». Телеигра.

13.10 «Парламентский час».

14.00 ВЕСТИ.

14.20 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

14.50 «Честный детектив». Авторская программа Эдуарда Петрова.

15.25 Эдуард Тухомев, Яна Львова, Юрий Цурило и Анастасия Цветаева в телесериале «Телехранитель». «Красный дед».

19.10 Биатлон. Чемпионат мира - 2008. Гонка преследования. Женщины. Трансляция из Швеции.

20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.

21.05 «Специальный корреспондент».

21.30 СДЕЛАНО В РОССИИ. ПРЕМЬЕРА. Елена Яковлева, Александр Гордон, Павел Любимцев, Александр Адашвили и Вячеслав Гришечкин в фильме «Ночные посетители». 2007г.

23.25 Инна Макарова в фильме «Пушкин. Последняя дуэль».

1.35 Дани Гловер в фильме Стивена Спилберга «Цветы лиловые полей» (США). 1985г.

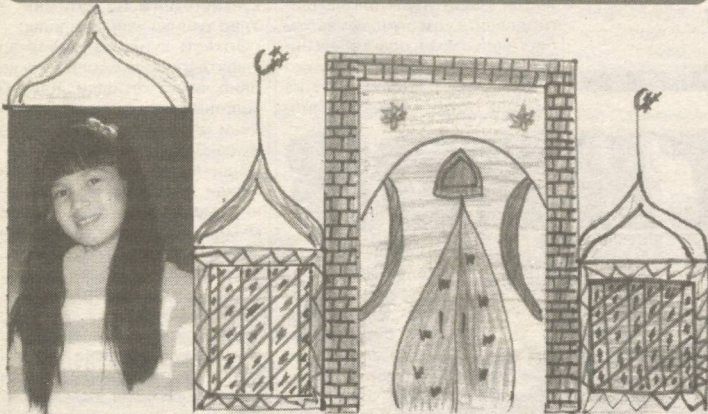
4.30 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.

Она: Севган йигитим билан таништираман, дев-динг, у киз бола-ку!
 Киз: Ойи у маданиятли йигитлардан бўлади. Ҳозир мода шунақа...

Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan ertaklaringizni o'z suvratigiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Rasmlaringizni oq qog'ozga chizing. Xatlaringizni kutamiz!

Madinabonu QAYUMOVA.

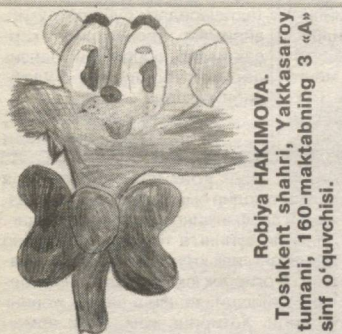
Toshkent shahri, Yunusobod tumani, 21-maktabning 5 «A» sinf o'quvchisi.

Maftuna JO'RAYEVA.
Toshkent shahri,
Mirobod tumani,
214-maktabning 3
«B» sinf o'quvchisi.

Arofat NIG'MATILAYEVA.
Toshkent shahri, Shayhontohur tumani,
84-maktabning 5 «A» sinf o'quvchisi.

Robiya HAKIMOVA.
Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani,
160-maktabning 3 «A» sinf o'quvchisi.

Doston ISHNAZAROV.
Toshkent shahri, Sirg'ali tumani,
277-maktabning 7 «B» sinf o'quvchisi.

Manzura INSOBOYEVA.
Toshkent shahri,
Mirobod tumani, 214-maktabning 3 «B» sinf o'quvchisi.

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

ШАРҚИЙ РИМ ИМПЕРИЯСИ ТАРИХИ

Фарбий Рим империяси инқирозга юз тутганидан сўнг Шарқий Рим империясига Византия империяси деб ном берилди. Чунки унинг пойтахти Византия шаҳри эди. Бу империя ҳукмдорлари ўз худудларида қадимги Рим қоидаларини жорий этишга уриниб кўришди.

Аммо аста-секин бу худудлар ўзининг Римга тааллуқлилиқ характерини йўқота борди. Жумладан, Византия империяси тараққиётига улкан ҳисса қўшган Юстиниан VI асрда унинг ҳолатини мустақамлади, варварларга қаршилиқ кўрсатди, бошқарувда ислохотлар ўтказди. Бу империя яна салкам ўн аср тарих саҳнасида ўз ўрнига эга бўлиб турди. 1453 йилда Усмоний турклар султонлиги собиқ Византия, ўша пайтдаги Константинополь шаҳрини босиб олгач, империя кулади. Унинг пойтахтига эса турклар Истамбул деб ном беришди. Бугунги кунда Истамбул Туркиянинг фарб ва шарқ маданиятини ўзида уйғунлаштирган, насронийлик ва ислом динининг тарихий обидалари сақланиб қолган йirik шаҳарлардан бири ҳисобланади.

ОЛЬМЕКЛАР КИМ БЎЛИШГАН?

Қадимги ольмек халқи ҳозирги Мексиканинг Веракрус ва Табаско штатлари худудида бундан уч минг йиллар аввал истикомат қилган. Улар ажойиб дехқон ҳамда савдогар бўлишган, қўшни халқлар билан савдотик алоқаларини йўлга қўйишган.

Ольмеклар тошга ишлов бериш ва ундан турли буюмлар ясашда ҳам уста ҳунармандлар си-

фатида ном қозонишган. Улар тошдан безакли деворлар, қабр тошлар, худоларига аталган болталар, лойдан эса кичик-кичик ҳайкалчалар ва ниқоблар ясаганлар. Табиийки, ольмеклар цивилизацияси бизгача етиб келган ўзига хос ёдгорликлар орқали маълум ва машҳурдир.

Ольмекларни «маккажўхориҳўрлар» деб ҳам аташган. Чунки уларнинг асосий озиқ-овқат маҳсулоти маккажўхори бўлган. Яъни улар маккажўхори ундан нон ёпганлар ҳамда ловия ва ошқовоқни ҳам кенг истеъмол қилишган.

Ҳозирги Мексика худудидаги Сан-Лоренсо, Ла Венте, Трес Сапотес масканларида олиб борилган археологик қазилма ишлари пайтида ольмекларнинг манзилгоҳлари ва қудалик эҳтиёж буюмлари топилган.

АМЕРИКА ҚИТЪАСИ ҲАҚИДА

Тарихчи олимларнинг фикрича, Америка қитъасига бундан 40000 – 35000 йиллар аввал Осиё қитъасидан одамлар кўчиб ўта бошлаганлар. Улар учун Осиё ва Американи боғлаб турувчи Беринг бўғози ана шу ўтиш жойи вазифасини бажарган.

Шунингдек, бу икки қитъа ҳар доим ҳозиргидек бир-биридан океан сувлари билан ажралган ҳолда бўлмаган, деган тахминлар ҳам бор. Катта музликлар даврида Беринг бўғози сувлари қалин муз билан қопланган ва одамларнинг икки қирғоқ ўртасида бориб келиши осон бўлган.

Тахминларга кўра, айнан ўша даврларда сибирлик овчилар музликлар орқали Шимолий Америкага кўчиб ўтганлар. Кейинчалик эса улар аста-секин Марказий ва жанубий Американи ҳам макон тутта бошлаганлар.

АМЕРИКА ЦИВИЛИЗАЦИЯЛАРИ ҲАҚИДА

Юзлаб йиллар давомида Сибирдан кўчиб ўтган халқлар бутун Америка бўйлаб ёйилиб кетишган. Дастлабки даврларда уларнинг доимий яшаш манзиллари бўлмаган, чунки улар ўзлари овлайдиган ёввойи ҳайвонларнинг орқасидан кўчиб юришган. Аммо вақтлар ўтиши билан бу одамларга ерга ишлов бериш ва дехқончилик илмини ўрганиб олишади. Шу тарзда ўтроқ ҳаёт тарзини қабул қила бошлайдилар. Натижада қишлоқлар, шаҳарлар, улар асосида буюк цивилизациялар пайдо бўлади.

Масалан, ҳозирги Мексика худудида қадимда тольтеклар ва ольмекларнинг Теотиуакан деб номланган цивилизацияси мавжуд бўлган. Майялар ва ацтеклар эса Марказий Америкада яшаганлар. Анд тоғлари бўйларида чавин, тиауанако ҳамда инклар маданияти ривожланган.

Қадимги америкаликларда металлдан ясалган иш қуроллари ҳам, гилдирак ҳам, кулолчилик асбоблари ҳам бўлмаган. Уларда ҳатто отлар ҳам йўқ эди. Даврлар ўтиши билан Марказий ва Жанубий Америкада мураккаб иқтисодий тузумга ва юксак маданиятга эга бўлган, катта илмий, техник, иқтисодий, ижтимоий ва бадий санъат соҳасидаги билимларни мукамал эгаллаган цивилизациялар юзага келган.

ЯГУАР ИЛОҲИЙ ҲАЙВОНМИ?

Ягуар Марказий ва Жанубий Америкада яшайдиган йиртқич ҳайвондир. У одамга умуман ҳужум қилмайди, асосан йирик ҳайвонлар, хусусан, бугуларни овлайди.

Ольмеклар ягуарларни жуда қадрлашган. Чунки улар маккажўхоризорларни пайҳон этувчи ўтхўр ҳайвонларга қиргин келтирарди.

Шу боис ольмеклар ягуарни илоҳийлаштирганлар.

Қолаверса, уларнинг этикодида кўра инсонлар ярми

ягуар, ярми одам шаклида бўлган худодан тарқалган, деб ҳисобланган. Шунинг учун улар лойдан мушуксимонларнинг ташки кўринишини акс эттирувчи, ягуарга ўхшаш ниқоблар, одам-ягуарнинг ҳайкалчаларини ясаганлар.

ДАРМОН тайёрлади

Соибжон вазирликда узоқ йиллар меҳнат қилди. Оддий ходимдан бошқарма бошлиғи лавозимигача кўтарилди. Одамларга самимий муносабати, ёш ҳамкасбларига меҳрибон ва жонқуярлиги, хизмат доирасидан ташқари ҳам кўпчиликдан ёрдамни аямаслиги туйғайли катта ҳурматга сазовор бўлди. Бировларга қилган яхшилик ва ёрдамни зинҳор миннат қилмаслик унинг асосий ҳислатларидан эди. Унинг кўнгилчанлигидан фойдаланиб қолувчилар ҳам йўқ эмасди, албатта. Аксариyat, бундайлар Соибжоннинг атрофида гирдиқалпақ бўлар, кўча-кўйда дуч келиб қолишса: "Ака, бизга қандай хизмат", дея қўл қовуштиришарди. Деярли ҳар куни кечқурун уйига кўнғироқ қилиб, кўнғил сўраб турарди.

Умр оқар дарё, дейдилар. Йиллар бир-бирини қувалашиб, олтимиш ёшга тўлганини ҳам сезмай қолди. Бу воқеа ташкилотда катта тантана қилиб нишонланди. Ҳаёт қонуни экан. Нафақасини расмийлаштирган, ишдан бўшатишларини сўраб ариза ёзди. Ётук мутахассис сифатида ишда қолишини таклиф этишди. Аммо у кўнмади. "Шундай ҳам бошқарма ходимларини ёлғизлатиб қўймайман, ёрдамимни аямайман".

Дастлаб келди-кетди, уй юмушлари билан ўралашиб юрди. Ҳатто, кечқурунлари кўнғироқ қилиб турувчилар жимиб қолганини ҳам сезмади. Аммо кейинчалик бунинг сабабини тушунолмай ҳайрон бўлди, қолаверса, ўзи ҳам зерика бошлади. Ишга ўрганган одам уйда узоқ вақт бекор қолмас экан. Орадан ўтган бир ярим ой худди йилдек туюлди. Нафақага чиққач бунчалик зерикиб қолишини ҳаёлига ҳам келтирмаганди.

Ҳар душанба кунини эрталаб ташкилотларда ҳафталик ишчи режалаштириш бўйича йиғилиш ўтказиш одат тусига кирган. Шунинг эътиборига олиб, касбдошларига ҳалақат бермаслик учун ишонаҳа тўша яқин боришга қарор қилди. Бинога киришданоқ юраги бетоқат ура бошлади. Шунча йилдан бери ишхонага илк бор кечикиб келишни эди-да. Уни таниган навбатчи милиция

ходимлари самимий сўрашиб, ичкарига ўтказиб юборишди. Кайфияти чоғ ҳолда ишхонасига кирган Соибжоннинг кўнғили бир зумда хира тортиди. Йўлакда кўли остида ишлаган ходимини учратиб қолди. Бирга ишлаган даврида "ажажон-чи, ажажон", дея доим қўлқўқ қилиб турувчи, бир кун сўрашмаса, соғиниб қолувчи бу кимса уни кўриб кўрмаганга олди. Энди

қисик бўлмаган.

Уйга таъби тиррик бўлиб қайтган Соибжон ҳафта ўтказиб, бир иш юзасидан бошқа бошқармада ишлайдиган шогирдига кўнғироқ қилди. Кўп марта ёрдами теккан бу йигитнинг садоқатига шубҳаланмасди. Бироқ қилган илтимосига "ўйлаб кўрамиз", деган жавоб олган, ҳафсаласи пир бўлди. "Демак, бу кимсалар шу пайтгача ўзини

яхшилигини унутмаслик, ундан дарров кўз юммаслик одамийлик хусусияти эмасми?

Соибжон ҳаётида кўплаб оқибатли кишиларга дуч келган. Уларнинг савобли ишлари, инсонлар дардига дармон бўлишлари, ўзгалар муаммосини ўзиникидан юқори қўйишларига ҳавас қилган. Улардан имкон қадар ўрнатқан, шогирдларига ҳам шундай таълим берганди. Лекин одамийлик инсоннинг ўзига, унинг табиатига боғлиқ экан. Вазирликда ўттиз йилдан ортиқ меҳнат қилиб,

саломлашаман, деб оғиз жуфлаганида ёнидаги хонага кириб кетди. Соибжон бунинг тасодифий ҳол, деб йўлида давом этди. Аммо кўнғил гашланди. Бироз нарига ўтиб, унинг йўлини пойлади. Ана у кўлидаги қоғозга тикилганча шошиб келмоқда. Соибжон атайин томоқ қилиб борлигини билдирди. Ходим у томон ўгирилди-ю, худди энди кўргандек, ясама қувонч билан қулоқ очди: "Э-э-э, устоз қайси шамол учирди?" Аммо унинг мўлтонилик қилаётгани юз-кўзидан шундоққина билиниб турарди. Шу кунини яна бир "қадрдони" билан учрашишга тўғри келди. У ҳам оғиз учидигина салом-алик қилишган бўлса-да, тезроқ хайрлашишга шошилди. Шу боис столи устидаги қоғоз тахлamlарини қайта-қайта титқилай бошлади.

Бу Соибжонга жуда қаттиқ таъсир қилди. Ишдан кетганига ҳали икки ой бўлмасдан наҳотки, уни бегонасирашса?.. Бошқарма бўлимларида ишлаётган ёшларнинг аксариятига устозлик қилганиди. Билмаганини ўргатган, битмаган ишчини битказган, бошлиқ сифатида қўллаб-қувватлаб, ўрни келганида баъзи жазолардан ҳимоя ҳам қилиб қолганди. Ҳалол ишлагани учун уларнинг олдида ҳеч вақт тили

эмас, у эгаллаб турган амалини ҳурмат қилишган экан-да? Одамийлик, меҳр-оқибат деган туйғулар қаерда қолди? Ҳеч бўлмаганда, яхшиликка муносиб жавоб қайтариш керак эмасми? Наҳотки, бу ўткинчи дунёда инсоннинг қадри фақат бойлигу амал билан ўлчанса?! Йўқ, у кишиларга кўрсатган эзгуликларини миннат қилмоқчи эмас. Савоби рўё бўлиб кетишидан қўчийди. Аммо, бировдан кўрган

шогирдлари орасида олчолари ҳам бўлишини тасаввур қила олмасди. Ўзи барчага самимий бўлгани учун ўзгаларни ҳам шундай деб ўйларди. Ёши олтимишдан ошаётган бўлса-да, бир нарсаси ақли етмагани - одамларни фарқлай олмасди. Одам оласи ичиди, деганлари шу бўлса керак.

Яхши ҳамки, беш қўл бирдек эмас. Айрим ҳамкасблари кўрсатган "оқибат"дан тушунликка тушиб юрган кунларининг бирида кўчада яна бир шогирдини учратиб қолди. У вазирликка қарашли қорхонанинг раҳбари эди. - Ассалому алайкум, устоз! Учратганим яхши бўлди. Нафақага чиққанингизни эшитиб, олдингизга

ўтмоқчи эдим. Соибжон бу ҳам шайтонлик қилмаётганимкан, деган ҳаёлда олдинги унча рўйхуш бермаётигана муомалада бўлди. Аммо шогирдининг табассум қилиб турган чеҳрасида самимийликни ҳис этган, чиройи очилди. - Ҳўш, хизмат? - Агар йўқ демасангиз, менга ўринбосарликка ўйсангиз. Тажрибангиздан фойдаланиб биргаликда ишлардик.

Турмуш чорраҳаларида

Таклифдан кўнғил тоғдек кўтарилган бўлса-да, Соибжон мулоҳазага борди. Бир

ярим ойдаёқ зерикиб, ишни соғиниб тургани аниқ. Аммо ички бир туйғу уни ошқор қилмасликка ундарди.

- Ўзиборинг учун раҳмат. Лекин яна бироз дам олмоқчиман. Зериксам ўзим хабар қиламан.

- Сўзингизга ишондим, кўнғирогингизни кутаман. - Улар хушнуд хайрлашди.

Эртаси кунини маҳалладош улфатлари Соибжонни тоққа олиб чиқиб кетишди. Қайтиб келганида уни вазир йўқлатганини маълум қилишди. Келар душанбада қабулга етиб бориши лозимлигини таъкидлашди. Айтилган кун: "Раҳбарнинг менда нима иши бўлиши мумкин?" деган ҳаёл билан қабулхонага кириб борди. Котиба ичкарига кириб чиққан: "Сизни кутаяптилар", - деди табассум билан.

Қаршисига пешвоз чиққан вазир унга қўл узатаркан: "Кўз тегиб, кўринишингиз чакки эмас, - деди ҳазил аралаш. Кейин ўтиришга таклиф этаркан, яна сўзини давом эттирди. - Шунча дам олганингиз етар эди. Ҳали куч-қувватингиз жойида, бемаъл туртга ёнингиз ишини эглайсиз. Уйда қолиб янгамни ҳам қийнаб юборгандирсиз. Биз ҳайрат аъзолари билан келишдик. Эртадан ишга қайсиз".

Соибжон учун бу қутилмаган таклиф эди, албатта. Шу боис дастлаб нима дейишини билмай қолди. Ҳалол меҳнати билан қозongan обрўси кучда қолганидан беҳад қувонди. Бўғизига тикилган аччиқ нарсани аранг ютиб, ўйга толди. "Нафақадаги одам бу ерда нима ҳам қилардим". Нигоҳини узмай турган вазир гўё унинг ҳаёлида қарх ураётган фикрни ўқётгандек эди. Қадрлар бўлими бошлиғини чақириб, Соибжонни вазирнинг бош маслаҳатчиси этиб тайинлаш тўғрисида буйруқ тайёрлаш ҳақида топшириқ берди. Эртасига эрталаб эълонлар тахтачасидаги буйруқни ўқиб, айримлар қувончларидан қарсақ қалиб юборишди, баъзиларнинг боши ҳам бўлиб, лаби гезарди...

Бахтиёр МАНСУРОВ,
Тошкент шаҳри

Аёллар. Нақадар ўхшаймиз бир-биримизга. Онамиз, хотинимиз, қайнонамиз, фарзандимиз, опа-сингилларимиз. Лекин ана шу жуда-жуда ўхшашлигимиз баробарида ҳар биримиз бир оламимиз, бетакроримиз...

Шундай аёл бор. Ёши етмишдан ошган, юзига ажинлар соя солган, сочларига оқ оралаган бўлса-да, қалбидagi ғайрати сўнмаган. Ҳозир кўплар фақат пул, фойдани ўйлаётган бир пайтда у маънавият учун, қадриятларимиз қадрини тиклаш учун қайғуради, юрт тақдирини учун қуйди-пишди, миллат тақдирини учун қуюнчақ. Сўхбатларида ҳам, тўй-матракаларда учрашиб қолганда ҳам асосан шу хусусда гапирди. Шу боис ҳафта ўтмай соғиниб қоласиз, қумсайсиз, уни. Чеҳрасидан табассум - ним кулгу аримайди, аммо беозор қарашларида ҳам чўккан, кўзларида мунг яшириниб аёлнинг қат-қат дардлари, армонлари борлигини, афсус кўплар билмайди.

Тасаввур қиламан: аяни қиз бола бўлиб етилиб, сочлари тақимини ўпадиган, юрган йўлларида гул иси қоладиган пайти уруш йилларига тўғри келди. Юрагига муҳаббат уруғини сочиб, тақдирини боғламоқчи бўлган, тотли

туйғуларни тан олиш, розидил айтиш у ёқда турсин, ўзига ҳам икром бўлишига кўриб юриб, у билан қуражак бахтли турмушини тушларда кўрадиган йигит урушга кетиб, қайтиб келмади. Бегона юртларда номаълум аскар бўлиб қолди. Турмуш қурмади, ўқиди, ўқитувчилик қилди, бор меҳр-муҳаббатини болаларга берди, қалбининг кўрини улашди

ги бурчимни бажардим". "Арвоҳ рози, Худо рози". Ва бир кунини ҳаммаси чилчил синди - орзулари, умидлари. Ўзи таълим-тарбия берган шогирдининг қизи бўлмиш келин, ёмонини яшириб, яхшиини ошириб, не умидлар билан қизим бўлади, деб туширган келинга: "Болани кўп жеркиб ураверманг", деганида шартта жавоб қилди-қўйди: "Уриш-урмаслик

ралиш учун яратилганлар парвоз қилишга қодир эмаслигини билсанг-да, аямай сарф этдинг меҳрингиз-борингиз. Бўйи бўйинига тенглашганида бир қувонсанг, илк ютуғидан дунёга сизмалдинг. У оғирроқ оқ кўтарса, сенинг белинг қайишди, ташвиш чекса, жонинг ўртанди. Хотиринг жам, энди армон қилмасам бўлади, ўзимга ўхшаган, мени тушунадиган лоақал биттагина инсон яратдим, деган кезлар дилидагини лўндагина қилиб айтиди-қўйди: "Илтифот учун ташаккур, меҳр-шафқатга муҳтожлигим йўқ, биз энди тенг ҳуқуқлигимиз..."

Нега бунча қон йиғлайсан, жоним, бемехрликни энди кўраясанми? Эсласанг-чи, қай кунини рақибинг тузлади, қай кунини ҳамкасбинг бўзлатди, яна бир кун дўстинг сотди. Гарчи, ҳаммадан пастга урса-да, ҳаммадан зиёда сукут сақлайвер. Андишани кўрқоқлик деб билганларга дегилки, андиша - бу ўзгаларни бутун асраш йўлидаги фидойиликдир. Андиша - бу яхшилик дунёсини оғиб кетишидан сақлайдиган лангар - мувоzanат чизиги. Шу боис йўқотганинга ачинам. Яхшиликнинг қучи оддийлигида. Ҳурматнинг чегараси бўлади, муҳаббат эса беповён бўлгани учун ҳам кечир.

Бахшанда БОЛТАЕВА,
Бухоро вилояти, Ғиждувон тумани.

ТОЛЕИНИ ТИФ ТИРНАГАНЛАР

аямай. Асли бири кам дунёни, ёки тақдир азалдан пешонасига нуқул ташвишлар битилган эканини, опа-сингилсини бири-кетин, бевақт, бемаҳал оламдан ўтишди. Олти нафар ёш хиянлар тарбиясининг зиммасида қолди. Емай едирди, қиймай кийдирди, ўқитди. Мактабни битирган, мутахассис бўлиб, диплом олган кунларда онаси бўлиб қувонди. Қизларни узатди, олти келин туширди. Мамнун тин олди: "Жигарларим олдида

ни бола туққанлар билади!" Дунё остин-устун бўлди, гўё! Ёшлар парда торган кўзлари ҳеч нарсани қўрмай, мункиб кетди. Кўксидан инграбгина чикди бир оҳ-жони ришталаридан, юраги қатларидан...

Корхонангга у кабилар минглаб эди. Негадир меҳринг ана шу нимжонгина, бекас камсукумгина қизга тушди. Фарзандинг мисол авайлаб, ўстирдиг. Суд-

Зокиржоннинг ҳақиқий омади келди. Яқиндагина ташкилотнинг қоровулхонасида бошига саргайиб, тешилай деб қолган дўппини кўндириб, ўтган-кетганга қуллук қилиб ўтирадиган қоровул йигит, худди Хизрнинг қўлини тутгандай Зокир бочча бўлиб турса-я. Янги ҳўжайин тилло одам экан.

У кўнларнинг бирида Зокиржонни хонасига қақириб, унинг юзига синовчан боқди.

- Ҳўш, оила, бола-чақа дегандай... Бошдаги дўппиларини қачон янгилаймиз?

- Ўзлари нима десалар, шу, - қуллук қилди у.

- Хусусий бизнес деган янги ишлардан хабарингиз борми?

- Ҳарқалай пўстинини кўрганмиз, ҳўжайин. Ичида нима борлигини билмаймиз.

- Ўша пўстинини ўзларига кийдириб қўйсан, нима дейдилар?

- Қуллук, ҳўжайин! Хизмат бўлса тайёрмиз.

- Ўғилларим ҳали ёш.

Бу идорада ишлаб, хусусий бизнес билан шугулланиб бўлмас экан. Сизнинг номингизга фирма очсак. Унинг бошлиғи сиз бўласиз, қулф-калити эса менда туради. Сиз ҳам тўясиз, мен ҳам. дўппингизни янгилаймиз. Дарвозангизни олдида ёғи артилмаган "Нексия" кутиб турадиган бўлади. Аммо иккаламизнинг шерик эканлигимни ҳеч ким билмаслиғи керак...

Зокиржоннинг оғзи қулоғига етди. Шундай катта суякчак қўлаб турса, осмонга чиқиш учун шотиям керак бўлмайди. У уйига қайта солиб, бошидаги дўппини томга иргитди. Хотини Сохидадон ҳайрон бўлиб, унинг юзига тикилди.

- Ҳа, дадаси, бошингиздаги дўппини томга иргитдингизми?

- Осмонга иргитсам, бошимга қайтиб тушмасин, дедим.

- Ҳой, тинчликми? Ойлигингизни кўтаришдими?

- Йўқ аяси, жиндай паст кетдинг. Лоп этиб янги фирмага директор бўлиб турсам, нима дейсан?

- Кўз тегмасин, дадаси. Туф, туф!

- Бор, отангдан пул олиб келиб бер. Сал яхшироқ кийиниб олмасам, бу кийимлар янги идорамга тўғри келмайди.

- Пайпоқни ҳам янгилаб олинг. Эрталаб шошилишда бир амаллаб ямаб қўйган эдим. Тушимда учиб, иккаламиз баланд тоққа қўнган эканмиз. Мана шунга ишора экан-да, дадаси.

- Сен сал пастроққа, қўнгин. Мен юқорида бўлай.

- Ҳўп, дадаси, ҳўп! Ҳозир чопқиллаб дадамларнинг уйига бориб келаман. Янги туфли олсангиз, оёгингиздан зах ўтиб кетмасин, дадаси, ўзим унга кизгидан патак солиб бераман.

Сохида худди ана шундай қилди. Зокиржон эрталабда башанг кийиниб, янги иш жойига йўл олди. Фирма ишини юритиш етти ухлаб тушга кирмаган одам бошлиқнинг юмшоқ курсисига ўтириб, ишни нимадан бошлашини билмай турганида, котиба киз чой дам-

лаб, олиб кириб қолди.

- Янги иш қуллук бўлсин, Зокиржон ака! Курси бирам ярашибди-ей.

- Ростданми? Курсига ҳеч ўрнаша олмаяман.

- Ўрнашиб оласиз. Бир йиллик шартномалар тузилган. Олиб келинган юрларни тақсимлаб, кечки пайт ҳўжайинга қуллук қилиб қўйсангиз, кифоя.

Умрида қўлига чўт ушламаган одам ҳисоб-китоб билан шугулланиб қолди. Қандай муаммо бўлса, ҳўжайинга дарров телефонда боғланиб, ҳал қилади-қўяди. Ҳўжайин гап одам-да. Зокиржонга қўндан-қўп шундай дейди:

- Битмайдиган иш йўқ. Ҳамманинг ҳам нафси бор. Жигилдонига уришни ўргангиз. Ана шунда қўли тезроқ қимирлайди.

Зокиржон жигилдонига уришнаним ўрганди. Бора-бора идоранинг рўпарасида қизил "Нексия" уни кутиб турадиган ҳам бўлиб қолди. Икки кўннинг бирида пойтахтга қатнаб, анча-мунча таниш-

олти қадам нарида, холос.

Иш жойидан машинага ўтурса, бир пиёла чой ичгунча бўлган вақтида уйига етиб олади. Аммо бора-бора хотини қўзига ҳунук кўришиб, шаҳарда қолиб кетадиган бўлиб қолди. Хотини Сохидадон болаларни оқ ювиб, оқ тарайман, деб балогардон бўлиб юраверди.

Зокиржон эса оппоқ "Нексия"дан тушадиган, ҳовлига тикка кириб, яна тикка чиқиб кетади. Рўзгор билан иши йўқ. Хотини унга шундай дейди:

- Ҳовлимизга темир дарвоза қуриб беринг, дадаси. Дарвозамиз чириб, қулаб тушай деб турибди.

- Шу ҳовли менга ҳеч ёқмаяпти-да, - гўдранди Зокир бизнесмен. - Шаҳардан уй сотиб олиб, сенларни қўчириб кетай десам, туришингни қара!

- Туришимга нима қилибди? - ҳайрон бўлди Сохидадон.

- Аминанинг қовушига ўшайсан. Чой узатсанг, қўлдангиз юр совунини ҳиди келади.

- Тўртта боланинг кўлини ювиш осонми? Ҳаммадан чиройлисан, дердингиз-ку!

- Сени кўрсам, қариб кетаямман. Қозониям "сайратиш" ниб билмайсан.

Бу гап Сохидадоннинг нафсониятига қаттиқ тегди.

- Шаҳардан биронта оқбиллакни топиб олган бўлсангиз, мени "чўқиламай" билганингизни қўлаверинг. Жанжални эшитиб, болаларнинг тарбияси бузилмасин.

Сохидадоннинг тахмини тўғри эди. Зокир бочча хотинидан бунчалик осон қўлулишини ўйламаганди. Дарҳол машинага ўтириб, шаҳарга йўл олди. Ҳақиқатан ҳам у шаҳардан Бону исмли оқбиллак жувонни топиб олганди.

Шундай бўлдики, Зокир бочча Бонуни шаърий никоҳига олиб, уни икки қаватли ёштин уйга қўчириб қўйди. Уйни Бонунинг олдингиз эридан бўлган тўрт яшар ўғли номига расмийлаштиришди. Шу билан Зокир бочча қишлоқдаги рўзгоридан бутунлай умидини узди. Бир йил ўтиб, Бону иккиси киз фарзанд кўришди.

Зокир боччанинг ҳўжайини ҳалиям бизнес ишларида унга қалқон эди. Лекин ҳўжайин фирманинг ишини бироз орқага кетаётганидан ташвишланиб, орқаваротдан суриштириб, Зокир боччани фирмидан ташқарида бизнес қила бошлаганини сезиб қолди. Буни ҳўжайин шубҳасиз, ноқўрлик, деб баҳолади. Бироқ у гапни қўйатиришни истамай, ростмана савдогарларча йўл тутди. Зокиржонни ёнига қақириб, шундай деди:

- Сиздан жудаям хурсандман. Мана, биз ўйлаган ишларнинг ҳаммаси бўлди. Янги дўппи, янги машина, янги хотин... Вақт келганда, қуш ҳам ўз боласини учирма қўларкан. Сизга оқ йўл талаб, мушаккил иш юритишга дуо бермоқчиман.

Турмуш сабоқлари

Ана шундан сўнг у мустақил фирма очиб, ишни йўлга қўйди. Бироқ оқ фотиҳа берган ҳўжайини унинг учун олдинги воситачилик каналларини беркитиб ташлаган экан. Зокиржон ўзининг хуфёна бизнесдан толган пулларини бир жойга жамлаб, бизнес соҳасини ўзгартиришга қарор қилди. Лекин дастомояси Россиядан улғуржи товар олиб келишга етмас экан. Таънишлардан ўн миллион сўм қарз кўтарди. Машинани кафолатга қўйиб, банкдан ҳам яна шунча қарз олди. Барча йиғилган сармояни пойтахтдаги воситачилик фирмасынги ўтказиб берди. Воситачи фирма эса юғи узоғи билан икки ҳафта ичида етказиб беришга ваъда қилди.

Аммо икки ҳафта эмас, балки икки ой ўтиб кетса ҳам юқдан дарак бўлавермади. Зокир бочча Тошкентга қатнай-қатнай охири фирманинг манзили ўзгарганлигидан дарак топди. Янги манзилда ҳам ундай фирмидан дом-дарак чиқмади. Бундай ҳолат Зокир боччани эсан-киратиб қўйди. Тошкентдан қайтаётган, алампдан қаттиқ ичди. Оқибатда машинани йўл четидаги бетон тўсиққа уриб, касалхонада икки ойна ана кетди, мана кетди бўлиб ётиб қолди.

Ҳайриятки, умридан бор экан. Бонунинг акалари уни уйга олиб келишди. Унга қарз берганлар ҳар кун дарвозани тарақлатишгани-тарақлатишган. Бу ёқда банк кредитини тўлаш вақти ҳам келганди. Ўн тўрт миллион сўмга олган уйини сотай деса, хотини соттирмайди. Уй унинг боласини номиди-да. Зокир бочча хотинининг оёғига йиқилиб: "Елкамда қарзим билан ўлиб кетмай", деса ҳам унамайди. "Мана шу уй учун сизнинг никоҳингизга ўтганман. Ёқмаса, ана катта қўча", дейди.

Охири унинг ҳаёлига бир фикр келиб қолди. Қишлоқдаги уйда унинг ҳаққи бор-ку! У ўрнидан туриб, ўша ёққа йўл олди. Уйнинг дарвозасидан ҳансираб кириб бораганида, Сохида саватдаги тандирдан эндигина узилган нонни уйга олиб кириб кетаётган экан. У болаларнинг отасини кўрди-ю, "Келинг!" ҳам деб қўймади. Зокир бочча сўрига омонатроқ ўтириб, уйдан қайтиб чиққан Сохидага хўмрайиб боқди.

- Бу уйда менинг ҳаққим бор!

- Ҳўп! - деди Сохида. - Ҳаққингиз бўлса олиб кетасиз. Бир кун керак бўлиб қолар, деб олиб қўйгандим.

- Олиб чиқ! - буйроқ қилди Зокир бочча.

Сохида: "Ҳозир!" - деди-ю, негадир уйга кирмай, шотига оёқ қўйиб томга қичиб кетди. Жиндай ўтмаёқ, томдан қайтиб тушиб, салафанга ўралган нарсаси Зокир боччага тутқазди. У эса қалтироқ қўлларни билан салафани очиб, Сохидага маъноли боқди.

- Тешик дўппи-ку!

- Ҳа, шунақа! Сиздан нима мерос қолган бўлса, ана шу сизнинг ҳаққингиз. Томга олиб юборган дўппингизни эҳтиётлаб олиб қўйгандим. Эракк киши бошига кийиб юрган дўппинини иргитиб хор қилмайди. Ким хор қилса, ўзиям хор бўлади.

Сохидадоннинг бу гапи Зокир бочча учун жуда оғир сабоқ бўлганди. Унинг борки, қарзи - бу сабоқ олдида ҳеч нарса эмасди. Чўнки қарзни тўлаш мумкин. Лекин бой берилган меҳр-оқибатини-чи?

Сўрида омонатини ўтирган Зокир боччанинг қўзларидан сизиб чиққан ёш ерга узилиб тушди.

Комилжон НИШОНОВ,
Андижон шаҳри.

Кўнгиш сўраш

Ҳошимуллонинг мазаси қочиб қолди. Қариндош-уруғи кўнгиш сўрашга йиғилди. Ҳаммаси ўзича Ҳошимуллога ташхис қўярди.

- Почча, ёқмайдиган бирон нарса ёб қўйгансиз, шеклили-деди доводир қайиниси ва махмодоналик билан қўлиб қўйди: - Ўлим ичак тикиш керак, мени айди дерсиз, қўзингиз мошди-к очилди.

- Йўқ, тоғам кўп қази ёб қўйиб, қон бошимга ошиб кетган, - деди жияни дастурхондаги майизни қапалаб-

оғзига солар экан. - Лимон чайнашлари керак.

- Ёш болада "давление" нима қилади?! - аччиғланди амакиси.

- Бор-йўғи қирқ бешга қирган бўлса. Бунга кўз теккан. Эскичасига қоктириш керак.

- Нима деб жавраясизлар? Яхши нима бўлганини ўзлари айтсин, - деди тўрдаги қайнонаси.

- Тўғзи, тўғри, ўзлари айтсин, - деди қайиниси тишида ерөн-

ғокни қарсиллатиб қақар экан.

Ҳамма Ҳошимуллога қаради. Ҳошимулло "ўх" тортиди.

- Айтсам тилим, айтмасам дилим куяди, -ҳасрат халтасини очди у ниҳоят. - Киз чиқарганимга кўп бўлгани йўқ, биласизлар.

Дурустроқ мебел қилмасанг бўлмайди, дедилар. Қилдим. Ҳайитга камида элликта тоғора бермасанг уят бўлади, дедилар. Элликтасам, саксон-та тоғора юбордимми?

- Энди, ака, ўзингизнинг бўйингиз-да, - сўз қўшди синглиси.

- Ҳўп. Ўн йил олдин ўлиб кетган бузимга маърақа қил, дедилар. Бир қўй сўйиб, маърақа қилдим. Мана, ака сиз ҳам тўй қилмоқчисиз. Битта бўрдоқи қўй тўёна қилсанг, деяписиз.

- Ука, ҳимматинг, - деди акаси. - Бу ёғини сўрасанг, ўлар жойдамансиз?

- Синглим мол йиғар, қайинсингиз бешиктўй, бошлигим юбилей қилармиш. Буларга тўёналарни қаердан оламан?!

Бўғзимгача қарзга бутган бўлсам. Бунинг устига қўда чакриқ қилишим, ўғлимнинг дипломини ювишим, хотинимнинг гапини ўтказишим зарур. Шуларни йўлаб тобим қочди-да! Ҳамма жим қолди. Сукунатни опаси бузди:

- Ҳа, мушкул аҳволда қолибсан, укам. Бундай пайтда бир қўй сўйиб, "мушкул қулош" қилсанг мушкулнинг осон бўлиб, йўлинг очилади-қўяди.

- Ҳошимулло "ўх" деб юрагини чангаллади.

Гулноза КУРБОНОВА

**ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ**

Вақти-вақти билан нафасим қисади. Кишлоқда яшаганимиз учун шифокорга ҳар доим бориб даволана олмайман. Табиий усуллар билан қандай даволаниш мумкин?

**С.Эрназарова,
Фарғона вилояти.**

Агар вақтида шифокорга бора олмасангиз уйда дори тайёрлаб ўзингизни даволашингиз мумкин. Эҳтимол сиз яшайдиган жойда кичикти ўт (крапива) кўп ўсса керак. Ана шу ўтдан мана бу усулда дори тайёрланг:

Бир стакан миқдорда эзилган кичикти ўтни ва шунча миқдорда асални олсиз-да яхшилаб аралаштирасиз. У уй ҳароратида бўлган қоронғи жойда икки ҳафта туриши керак. Икки ҳафтадан кейин олиб, бугда суюқ ҳолга келгунча тугиб турасиз. Тайёр бўлган сузиб олиб, музлаткича қўясиз. Кун давомида бир неча мартадан 0,5 чой қошиқдан аста-секин суриб истеъмол қиласиз. Мен бир неча йилдан бери шу усулда тайёрланган аралашмани ичман. Ҳозир эса умуман нафасим қисмайди.

**М. АБДУСАТТОВА,
Наманган вилояти.**

**ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ**

Талабаман. Кўп ўқиб, кўп ёзишимга тўғри келади. Эрталаб эса кўзларим йиринглаб ёпишиб қолади. Кўз шифокори эса конъюнктивит деб ташхис қўйди. Халқона усулда конъюнктивитни даволаса бўладими?

**А.Халилов,
Шахрисабз шаҳри.**

Мен ҳам кўзларимнинг кўп оғришидан азият чекканман. Шунинг учун кўз касалликларини табиий усулларда даволашнинг бир нечта усулларини биланман. Ўзим билган усулларим:

— Конъюнктивда бир ош қошиқ асални 1 стакан илиқ сувга аралаштирасиз. Бу аралашмани кўзга томизиш ва компресс қилиш мумкин.

— Пиёз қайнатилган сувга 1:1 миқдорда асал аралаштирилиб, 15 минут тиндириб қўйилади ва кўзларга компресс қилинади.

— Бир ош қошиқ алоэнинг шарбатини бир стакан сувга аралаштириб, ярим соат тиндирилади. Сўнг тайёр бўлган дамлама билан кўзлар чайилади.

Мен ўзим билган мана шу усулларим билан ҳамisha кўзимни даволаб юраман. Шифокорлар ҳам буни жуда тўғри дейишади.

**Р.АЪЗАМОВА,
Чирчиқ шаҳри.**

Энг зарур ишларимни ҳам унутиб қўя бошладим. Шифокорлар эса атеросклероз касалигига учраганимни айтишди. Хали ёшман, дориларга аллергиям бор. Ўтлар билан даволансам бўладими?

**К. АКРАМОВ,
Жиззах вилояти, Зомин тумани.**

Агар билсангиз, табиий ўтлардан ҳам яхши шифо йўқ. Мен 30 ёшдаман. Шифокорлар хотирам сусая бошлаганини айтишди. Гарчи аллергиям бўлса-да, аввалига улар айтган ҳамма дориларни ичдим. Қайтага хотирам янада пасайганини сездим. Кекса амакининг маслаҳатига қўра укроп ва қулмоқ гуддачаларидан (шишки хмеля) дамлама тайёрлаб ичдим. Натижа қутилганидан аъло бўлди. Текширтирганимда қонимдаги холестерин миқдори камайибди, мен ҳозир ўзимни жуда яхши ҳис этаяман. Мана уч йилдики, вақти-вақти билан мен ўша ўтлар дамламасидан ичишни қанда қилмайман. Дамламаларни ичиш тартиби бундай:

Икки ош қошиқ укроп ўти устига, 0,5 литр қайноқ сув

қўясиз. У ярим соат туриши керак. Ярим соатдан кейин эса стакандаги дамламани унга бўлиб ичасиз. Қулмоқ гуддачаларидан ҳам шундай дамлама тайёрлайсиз. Истеъмол қилиш усули эса мана бундай:

Икки ҳафта ҳар кун уч маҳалдан укроп дамламасини ичасиз. Икки ҳафта қулмоқ гуддачалари дамламасидан ичасиз. Икки ҳафта танаффус қиласиз-да, кейин яна қайтарасиз.

**Т.БОБОКУЛОВА,
Ангрен шаҳри.**

Жигилдон қайнашини қандай қилиб йўқотиш мумкин?
**С.МУСАЕВ,
Тошкент шаҳри.**

Агар сизни жигилдон қайнаши безовта қилаётган бўлса, бир чой қошиқдан сули (овёс) дони, чучүкмия (солodka) ўтларининг устига бир литр сув қуйиб, 15 минут қайнатасиз. Бу аралашмани ҳар кун ярим стакандан уч маҳал, бир ой давомида ичишингиз керак.

**В.ЗАРИФОВА,
Наманган вилояти.**

Мен сал ҳаракатга ҳам ҳолсизланиб қолавераман. Айтишларича, бу ҳолатда дори-дармон фойда бермас экан. Қандай қилиб ўзимни даволашим мумкин?
**Ф.ОБИДОВ,
Оққўрғон тумани.**

Чиндан ҳам дармонсиз пайтда дорилар акс таъсир бериши мумкин. Ўзимда ҳам худди шу ҳолатни ҳис этганимда бувам менга мана бундай аjoyиб ичимлик тайёрлаб берди.

50 грамм кичикти (крапива) ўтининг уругини олсиз-да, янчиб, устига 3/4 миқдорда табиий оқ вино қўясиз. Яхшилаб аралаштирилгандан кейин 10 кун қоронғу жойда сақлаб, вақти-вақти билан қаттиқ силкитиб турасиз.

10 кундан кейин тайёр бўлган ичимликни тўрт қават қилиб буқланган докадан ўтказасиз. Сўнг бугда қайнатиб олиб, яна сузасиз.

У совуғандан кейин бир чой қошиқ лимон шарбати ва 100 грамм асал аралаштирасиз. Ҳар кун бу шифобахш ичимликдан тўрт ош қошиқдан ичиб турсангиз, куч-қувватга тўлганингизни сезмай қоласиз.

**В.АЛИЕВ,
Самарқанд вилояти, Каттақўрғон шаҳри.**

Оёқларим терлай-вергани учун ёзда меҳмонга боргани уяламан, шунингдек, хотинимдан ҳам хижолат бўлман. Оёқ терламаслиги учун ёрдам берадиган ўсимликлар ҳам борми?

**М.Шавкатов,
Навоий вилояти,
Қизилтепа тумани.**

50 грамм қизил қалампирни туйиб, шиша банкага соласиз-да, устидан 250 грамм кунгабоқар мойидан қўясиз. Улар аралашиб бўтқа ҳолига келгунча бугда тугиб турасиз. Тайёр бўлган бўтқа 2-3 соат туради ва ушбу малҳамни ҳар кун уйқудан олдин оёқларингизга суриб ётасиз. Бу муолажани то оёқларингиз терламайдиган бўлгунча давом эттирасиз.

**С.УММАТАЛИЕВ,
Бухоро вилояти,
Коракўл тумани.**

**ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ**

Болашимдан сочим кўрмисиз, хира ва сал нарсани синаб кетаверади. Ҳамма нисоблардан фойдаланиб кўрдим, ёрдам бермади. Яна қандай муолажа қилсам экан?

**С.УМУРЗОҚОВА,
Жиззах вилояти, Зомин тумани.**

Сочларим силлиқ ва жуда қалин бўлгани учун кўпчилик мендан қандай парвариш қилаётганимни сўрашади. Бувим менга соchini мана бундай қилиб парваришлашни ўргатган.

2-3 донна тухум саригини олиб, ярим чой қошиқ майда туз аралаштираман. Сўнг сочимга суриб, 10 минутдан кейин ювиб кичикти ўт (крапива) дамланган сув билан ювиб ташлайман. Ушбу муолажани ҳафтада бир марта қилинса, сочларингиз чиройли бўлиб, жилованиб туради.

**Б.КОМИЛОВА,
Тошкент шаҳри.**

Мен жуда озғинман. Институтдаги курсдошларим устимдан қулишади. Бироз семириш учун нима қилиш керак. Маслаҳат берсангизлар...

**Г.Худойназарова,
Тошкент шаҳри.**

Ҳамма нарсанинг иложини топса бўлади. Сиз аввало ўзингизни қўлга олинг. Асабийлашмасликка, сал беғамроқ бўлишга ҳаракат қилинг. Мана бу усулни қўллаб кўрсангиз семиришингизга ёрдам беради деб ўйлайман. Мен ҳам келин бўлганда жуда озғин эдим. Қайнонам эса менга мана бундай дамлама тайёрлади ва семириб кетдим.

Қончўп (чистотель) ўтидан бир чой қошиқ олсиз, қошиқ жуда тўла бўлмаслиги керак. Унинг устига бир стакан қайноқ сув қуйиб, 20-30 минут тиндириб қўясиз. Аралашмани ҳар кун ҳар қандай овқатдан олдин бир ош қошиқдан ичасиз. Кўп ўтмай вазнингизга-вазн қўшилиди.

**О.МИРСОДИҚОВА,
Гулистон шаҳри.**

Овқатланганимдан кейин анчагача ошқозоним оғирлашиб туради. Овқат тезроқ ҳазм бўлиши учун қандай ўтлар дамламасидан ичиш керак?

**В.АХМЕДОВА,
Сирдарё вилояти, Янгиер тумани.**

Бир неча йил мен ҳам ана шу муаммодан қийналдим. Онам менга табиий ўтлардан шифобахш ичимлик тайёрлаб берди.

Қоқиғулнинг (одуванчик) гулларини олсиз-да, баргларида тозаласиз. Фақат сариқ гулларига қолиши керак. Бир литрлик банкани шу гулбарглр билан тўлдириб, 5 ош қошиқ асал соласиз. Сўнг бир шиша ароқни қўясиз. Устини латта билан яхшилаб беркитиб, қуёшга қўясиз. Вақти-вақти билан аралаштириб турасиз. Қоқиғулнинг сариқ гуллари то рангини йўқотиб, оқ ҳолга келгунча туриши керак. Сўнг бу аралашмани сузиб олсиз-да, ҳар кун овқатланишдан олдин бир ош қошиқдан ичасиз. Тез орада аҳволингиз ёнгиллашади.

**А.ИКРОМОВ,
Бўстонлик тумани, Нанай қишлоғи.**

Сира ухлай олмайман. Ваҳоланки, эрталаб соат 7 да уйдан чиқиб ишга боришим керак. Турли дорилар ҳам мена ёрдам бермай қўйди. Нима қилсам бўлади?

**Х.УМИРБЕКОВ,
Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани.**

Гарчи ҳаётим жуда осойишта ва тинч бўлса-да. Уйқусизликдан қийнала бошладим.

Ҳамкасбларимдан бири менинг уйқусизликдан қийналиб юганимни кўриб шундай маслаҳат берди. Ҳар кун кечки овқат пайтида бир донна духовкада пиширилган пиёз ейдиган бўлдим. Шунингдек, уйқудан олдин, бир стакан кефирга бир ош қошиқ ўсимлик мойидан аралаштириб ичман.

**Мурод СОДИҚОВ,
Чирчиқ шаҳри.**

Саҳифани ДИЛДОР ва ҲАМИДА тайёрлашди.

МАЙДА ТАЪМИРЛАШ ИШЛАРИ

доғлар анча эскирган бўлса уларнинг кетиши ҳам шунча кийин бўлади.

Кийимларни бўйш

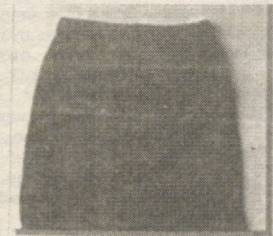
Кийимларни асл ҳолига келтиришнинг энг яхши усули бўйшдир. Буни бажариш кийин эмас. Бироқ кийим нотекис бўлса унинг ранги ўнгиб кетади. Шу

боис бўёқ текис қилиб ёйиб қўйилган кийимга бир текисда суриб чиқиши керак.

Белбоғингиз чўзилиб кетди...

Агар юбка ёки қўйлагингизнинг белбоғи кийимга қўшиб тикилгану кейинчалик чўзилиб кетган бўлса... Янги ва йўғон резинка

сотиб олиб, қайтадан тикишингиз мумкин. Бундай белбоғни тикиш анча мураккаб бўлгани учун махсус тикув машинасидан фойдаланишингиз керак бўлади.

Қўлқопни тозалаш

Замшдан тикилган қўлқопларни қўйидаги аралашма билан осонгина тозалаш мумкин: 1/2 стакан ёғсиз сут, 1/2 чой қошиқ

нашатири спирти ва 1/2 чой қошиқ ичимлик содаси аралаштирилади. Сўнг қўлқопни кийиб олиб, ушбу аралашмага ботириб олинган пахта билан қирланган жойларни ишқалаб, тозаланади. Иссиқ жойда қуритилгани учун буришиб, гижимланиб қолган, чарм қўлқопларни яна аввалги ҳолига келтириш мумкин. Бунинг учун кастор ёғига тоза мато бўлагини ботириб олиб, аста-секин сурасиз. Ёғни тез ва текис қилиб суриг, акс ҳолда қўлқопда доғ қолиши мумкин.

Рангини тиклаш учун

Мабодо кийимингизга ҳаво ранг ёки қора рангли бўёқ тегиб кетса, хлорли оқарти-

рувчи қўшилган иссиқ сувда ювинг. Бир марта ювилгандан кетмаса, яна уч-тўрт марта ювинг. Шундагина доғ ювилиб кетади.

Ёқа чўзилган бўлса...

Сунъий матодан тайёрланган свитерлар кир ювиш машинасининг қуритгичида қуритилган бўлса асли ҳолига келтириш жуда қийин. Жун

ёки табиий ипдан тўқилган ана шундай свитерни ҳўллаб, қоғоз устига ёйинг. Қўлингиз билан аслидек қилиб текислаб, ёйиб қўйинг. Сўнг намлигини тортиб олгунча қуруқ сочиқ билан босиб қуритинг. Бу усул билан сал чўзилган кийимларни ҳам асл ҳолига келтириш мумкин.

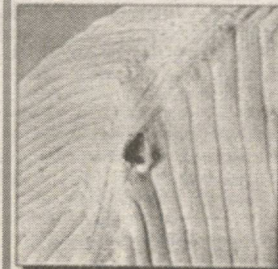
Ўзингиз ва уй

Рўзеорингиз учун

Кийимни тўрлаб ямаш

Кийимингизда пайдо бўлган кичкина йиртиқни ўзингиз ҳам билинмайдиган қилиб ямаб олишингиз мумкин. Бунинг учун аввал йиртилган жой атрофини эҳтиёткорлик билан кесиб чиқасиз. Сўнг остига ўша кийим рангига мос келадиган кичик мато бўлагини қўйиб, уч-

бурчак ёки тўртбурчак шаклда ёки илонизи шаклида тўрлаб чиқасиз.

Пойафзалингиз эскирган бўлса...

Чарм пойафзалдаги доғни бензинга ботириб олинган латта билан артиб, тозаласа бўлар экан. Қирланган замш пойафзални эса бир неча томчи нашатири спирти қўшилган совунли сув билан артилади.

Эски астарни алмаштириш

Баъзан кийимнинг астари эскирса уни олиб ташлаб, ич

қўйлак билан ўзини кийиб юриш мумкин. Агар уни астарсиз кийиш ноқулай бўлса, қайта тикиш ёки янгисига алмаштириш мумкин.

Сумка қирланган бўлса...

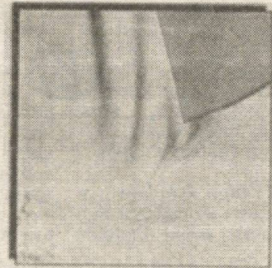
Қалин матодан тикилган сум-

кадаги унча катта бўлмаган (ёғсиз) доғни ўчиргич билан йўқотиш мумкин. Чарм сумкадаги доғни эса иккига бўлинган пиёз билан ишқалаб доғи кетказилади. Шунингдек, чарм сумкани лимон шарбатига ботириб олинган пахта билан артиб, ялтиратиш мумкин. Замш сумкани эса резинка чўтка билан тозалаб, ялтираб қолган жойларини сут ва сода қўшилган илиқ сув билан артинг.

Сарғайган доғларни кетказиш...

Оқ қўйлақлардаги терлашдан қолган доғларни оқартирувчи

ювиш воситаси қўшилган сувда ивйтиб кетказиш мумкин. Рангли ва ипақдан тикилган кийимлардаги доғлар 1 стакан сувга 1 ош қошиқ туз қўшиб тайёрланган эритмада ювилади. Жун матодан тикилган матолар шўрроқ қилиб тайёрланган сувда артилиши керак. Агар шунда ҳам доғлар кетмаса унда спиртга пахтани ботириб, тозаланади. Шунини эсда тутингки,

ОШХОНАНГИЗДАГИ ПИЧОҚЛАР

Ошхонада нечта пичоқ ишлатиш мумкин? Баъзи уй бекалари битта ёки иккита ишлатишса, бошқаларининг юмушлари ўнлаб пичоқларсиз битмайди. Яъни, нон, картошка, сабзавот, пишлоқ ва гўшт кесиш учун алоҳида пичоқ ишлатадилар.

БУ ҲАШАМ ЭМАС, ЛЕКИН...

Хўш, ортиқча пичоқлар сотиб олиш учун пул ишлатиш шартми-кан? Ваҳоланки, ошхонада ишлатиладиган пичоқлар кўп бўлса, вақт ҳам тежалани. Уларни ҳар нарсага ишлатавериш эса тезда ўтмаслашиб қолишига сабаб бўлар экан. Шундай экан, уларни қандай қилиб бир-биридан ажратиш мумкин, деган савол туғилиши табиий. Бу қийин эмас.

Сабзавот ва меваларни тозалайдиган пичоқлар калтароқ, тўғри ва сал қайрилган бўлади.

Узун ва ингичка пичоқлар гўшт ва балиқ кесишга мўлжалланган.

Нон кесиладигани узун ва тўлқинсимон (зигзаг) бўлиб, бу пичоқ билан қовун- тарвуз сўйса ҳам бўлади.

Нон кесиладиган пичоқдан сал кичикроқ ва тўлқинсимон тигли пичоқ помидорнинг қаттиқ пўстини чиройли кесиб, этини эзмайди.

Пишлоқ ўртаси тешиқ, курак-часимон пичоқда кесилади.

Ошпазлик пичоғи анча катта ва вазни оғир бўлади. Унинг тиғи кенг

ва салгина учи қайириб ишланади. Бу пичоқ билан сабзавотлар кесилади ва майдаланади.

Турли газаклар, пирог, шўр балиқ кесиладиган пичоқнинг тиғи узун ва икки томони чуқур ботган ўйикли бўлади. Икки томонидаги ўйиклар борлиги учун у кесилаётган маҳсулот қанча юпқа бўлмасин ёпишиб қолмайди.

Сариеғ кесиладиган пичоқ бошқа пичоқларга қараганда кенг ва калтароқ лекин унча ўткир бўлмайди.

Картошка тозаланадигани эса ишлаётганда қулай бўлиши учун калта ва пластмасса сопли қилиб ишланади.

Ҳамма нарсага мўлжалланган пичоқларнинг алоҳида белгилари йўқ. Улар билан картошка ва шунга ўхшаш сабзавотларни кесиш ҳам мумкин.

ДИЛБАР ВА БАСИРА тайёрлашди.

711 Асли вилоятданман. Анча йиллардан буён Тошкент шаҳрида яшайман. Зиёли оиладанман. **Ёшим 43 да.** Уқимишли, имон-этиқодли эркакман. Масъул лавозимда ишлайман. Ажрашганман. Ёлғиз яшайман. Машинам бор, лекин вақтинча уйим-жойим йўқ. 40 ёшгача бўлган, уй-жойли, орасталикни ёқтирадиган аёлни бахтли қилган бўлардим.

Манзилим тахририятда.

Бахтиёр

712 Ёшим 38 да. Турмуш ўртоғим вафот этган. Асли Қашқадарёданман. Ҳозир ўғлим ёлғиз қолмаслиги учун Тошкент шаҳрида яшайман. Ишлайман. Жиддий ва ораста аёлман. 49 ёшгача бўлган, (қаердан бўлса ҳам майли) Тошкент шаҳрида яшайдиган, уй-жойли, ажрашган ёки аёли вафот этган, моддий томондан таъминланган, дунёқараш кенг эркакни оила қуриш мақсадида излаётиман.

Манзилим тахририятда.

Лазоқат

713 Ёшим 35 да. Ажрашганман. Асли хоразмлик бўлсам ҳам ҳозир Тошкент шаҳрида яшайман. Уч ёшли фарзандим бор. Ораста ва йўдаги шинамликни ёқтирадиган аёлман. Ўз уйимда яшайман. 45-50 ёшгача бўлган, ишлайдиган, ажрашган, Тошкент шаҳри ёки Тошкент вилоятида яшайдиган эркак бўлса турмушга чиқиш ниятиданман.

Манзилим тахририятда.

Лайло

714 Ёшим 50 да. Асли тошкентликман. Аёлим вафот этган. Ўзимнинг уй-жойим бор. Бир ўғлим билан яшайман. Ичмайман, чекмайман. Зарарли одатларим йўқ. Моддий таъминланган оиламиз. 40-50 ёшгача бўлган, бефарзанд аёл ёки ўтириб қолган қиз бўлса уйланоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Омон

715 Асли Бухороданман. Ҳозир Тошкент шаҳрида яшаймиз. **37 ёшли,** икки нафар эгизак жиянларим бор. Бири ҳамшира, иккинчиси эса ўқитувчи бўлиб ишлайди. Уларнинг бахтли бўлишини истайман. 45 ёшгача бўлган, Тошкент шаҳрида яшайдиган, оиласини қадрайдиган йигитлар бўлса жиянларимга куёв қилган бўлардим.

Манзилим тахририятда.

Муқаддас опа

716 Ёшим 28 да. Ажрашганман. Тошкентликман. Уй-жойим йўқ. Келишган ва бир сўзли эркакман. Ишлайман. 20 ёшгача бўлган, меҳрли, ораста ва оққўнғил (бир боласи бўлса ҳам майли), аёл билан танишиб, оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Музаффар

717 Ёшим 36 да. Тошкент вилотидаман. Икки нафар, Ҳасан-Ҳусан фарзандларим бор. Турмуш ўртоғим вафот этган. Чирчиқ шаҳрида ўзимнинг алоҳида уй-жойим бор. Оиламни моддий таъминлай оламан. Балан бўйли, келишган эркакман. Миллатим тожик. 33 ёшгача бўлган, Тошкент вилоятида яшайдиган, бефарзанд ёки бир кичик қизчаси бўлган, эгизакларимга она меҳрини бера оладиган аёл билан тақдиримни боғламоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Хусниддин

718 Асли Фарғона вилоятиданман. **Ёшим 37 да.** Ажрашганман. Лекин фарзандим йўқ. Ҳозир Тошкент шаҳрида яшайман. Ишлайман. Жиддий ва камтарин аёлман. 45 ёшгача бўлган, қаерлик бўлишидан қатъий назар Тошкент шаҳрида уй-жойи бўлган, жиддий, меҳрибон бир эркак билан танишиб, турмушга чиқмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Камолатхон

719 29 ёшли ўғлимнинг тақдирдан куйинаман. У уйланмаган. 11 гуруҳ ногирони. Ўзи юрди. Ишга боради. Тошкент шаҳридаги нуфузли ташкилотлардан бирида ишлайди. Топиши ёмон эмас. Оиласини тебрат олади. Уй-жойимиз етарли. 28 ёшгача бўлган, (қаердан бўлишининг аҳамияти йўқ), ақлли-хушли, меҳрибон, самимий ва оққўнғил қизни келин қилмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Мўътабар опа

720 Ёшим 27 да. Ажрашганман. Асли Ангрэнданман. Ота-онам билан яшайман. Кичик ўғлим бор. Жиддий сабаб билан ажрашганман. Аёлларга хос бўлган ҳамма ишларни эплайман. Ўғлимни ўз ўғлидек қўриб меҳр берадиган, касбли ёки хунарли, меҳнатқаш, камтарин инсон билан турмуш қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Наврўза

721 Ёшим 37 да. Ажрашганман. Асли тошкентликман. Ёшлигимда автоҳалокатга учраб, ҳозир 11-гуруҳ ногирониман. Маълумотим олий. Ўзимнинг алоҳида ҳовли-жойим бор. Сотувчи бўлиб ишлайман. Моддий томондан таъминланганман. 35 ёшгача бўлган, тошкентлик, (ногирон бўлса ҳам фарзанд кўра оладиган) оққўнғил, ибони ва саришта бир аёлга уйланиб, бахтли оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Эшходбек

722 Ёшим 30 да. Хоразм вилоятиданман. Аёлим вафот этган. Давлат қорхонасида ишлайман. Фарзандим йўқ. Ёлғизман. Ўз уй-жойим бор. 28 ёшгача бўлган, (қайси вилоятдан бўлса ҳам майли) уйим-жойим дейдиган, (бир қизчаси бўлса майли) аёл билан танишиб оила қуришни орзу қиламан.

Манзилим тахририятда.

Сапарбой

723 Ёшим 32 да. Ажрашганман. Ўз уйим бор. Маълумотим олий. Зарарли одатларим йўқ. Оиламни моддий таъминлай оламан. 30 ёшгача бўлган, замонавий, чироили, (ажрашган бўлса ҳам майли) қиз ёки жувона-б, бахтли ҳаёт кечиритишни орзу қиламан.

Манзилим тахририятда.

Азиз

ҲАЁТ ДАВОМ ЭТАВЕРАДИ...

- Асли тошкентликман. **Ёшим 65 да.** Мақсуд ота бўламан. Фарзандларимдан кутулганман. Энди кексалик гаштини суриш пайти келганда аёлим кутилмаганда вафот этди. Худога шукр, фарзандларим жуда қобил инсонлар бўлиб ўсишган, кўнглимга қарашади. Лекин... сўз бошлади у.

- Бирор гап бўлганими?

- Катта ўғлим яқинда: "Отасини, мана онам оламдан ўтганига ҳам анча бўлди. Энди сизни бирор мўмина аёлга уйлантириб қўйса, нима дейсиз?", - деб бошлади.

- Бу гапдан хафа бўлдингизми?

- Йўқ, нега хафа бўлай? Ахир ўғлим менинг вақти бевақт ёлғизланиб қолаётганини сезган бўлса керакки, шу мавзуда гап очган-да. Очигини айтсам ўзим уларга бу ҳақда айтгани истиқола

724 қилиб юргандим. Янгибозордаги дала ҳовлимизга каттагина қилиб уй солганмиз. Ҳамма шарт-шароит бор. Ана шу дала-ҳовлига кетиб қоламан. Асли биолог олимман, деҳқончилик жону дилим. Кўп дарахтлар, узумлар экиб, яшнатиб қўйганман. Гоҳ шу ёққа бораман, уч-тўрт кун турганимдан кейин зерикиб, уйга қайтаман.

- Демак, сизга бир ёстикдош зарур экан, шундайми?

- Рост. Ёлғизлик фақат Оллоҳгагина ярашади. Агар бир меҳрибон, 60 ёшгача бўлган аёл билан турмуш қурсам, болаларим уни онасидек қабул қилишарди. Мендан ҳам хотиржам бўлишарди. Чунки мен гоҳ уй суриб қолсам, дарров ташвишга тушибди. Ўзим ҳам ҳолат бўламан. Уларнинг ўз ташвишлари ҳам етарли...

- Асли Чирчиқ шаҳриданман. Исми Адиба. Шу йили **35 ёшга тўламан.** Тақдир экан, турмуш ўртоғим билан ажрашиб кетдик. Отамнинг уйига ҳомиладор бўлганимга қайтиб келдим. Эримнинг уриш-сўкишларидан безор бўлиб, ажрашишга мажбур бўлганмиз. Лекин кейинчалик бошимга тушадиган савдоларни олдиндан билганимда бошимга тош ётса ҳам ажрашмасдим... дея хомушгина сўз бошлади у.

- Нега, оилангиздагилар хафа қилишди?

- Сўраманг... Акаларимнинг учтаси уйини бўлак қилиб кетишган. Кичик акам мени хафа қилгани - қилган. Айниқса, 15 ёшга тўлиб қолган ўғлимни сира чиқиштирмайди. Хоналаримиз алоҳида

- Исми Нигор, Тошкент вилоятида яшайман. Ажрашганман. **Ёшим 30 да.** Икки нафар ўғлим бор. Менинг отам йўқ. Онам эса мени дугонасининг ўғлига узатганди. Қирқ йиллик дугоналар, тўйдан сўнг бир-бирларига бегона бўлиб қолишди, - ерга қараганча гап бошлади жувон.

- Нима учун?

- Уйимизга келганда юзларимдан ўпиб, совғалар олиб келадиган аёл қайнонамга айланган мени илондек чака бошлади.

- Яъни...

- Онам қимматбах тақинчоқларини тўйда менга бермади. Дўкондан истатганларимни олиб берди. Лекин тўйимиздан сўнг биринчи жанжалимиз онамнинг шу ишдан бошланди. Унинг тақинчоқларини қайнонам кўрган ва менга беришини кутган экан. Эримга кўнғил қўймаган бўлсам ҳам у менга меҳрибон эди. Ёнимга тушди. Бундан ғазабланган қайнонам эримни уриб ташлади.

- Бу ҳақда онангизга айтишингиз керак эди...

- Айдинг ҳам. У менга бор тилла-

сини олиб келиб берди. Лекин қайнонамнинг менга нисбатан муомаласи ўзгарганди. Овқатимни емайдиган, ювган кийимларини уйга одам қақиртириб, кўз олдимда ювдирадиган бўлди. Бора-бора эрим ҳам менга қўпол гапирадиган бўлди. Олти ойгача ҳомиладор бўлмаганим учун бирпасда пушсизга чиқариб қўйишди. Ҳомилам олти ойлик бўлганда эса турмушим бузилди. Мана, қизим ҳам саккиз ёшга тўлди. Аммо отасини кўргани йўқ. Ҳозир онам ётиб қолган. Нукул йўқлайди. Онам билан қизимдан бошқа яқин одамим йўқ. 40 ёшгача бўлган, уй-жойли, ишлайдиган, тошкентлик, диёнатли эркак билан тақдиримни боғламоқчиман.

Турмуш синовлари жуда оғир-да. Лекин начора, ҳаёт эса давом этаверади. Ёлғизлар яна ўзларига жуфти ҳалол топадилар. Қаҳрамонларимизнинг мақсадлари ҳам шундай. Уларнинг манзиллари эса тахририятда.

БАСИРА тайёрлади. ТЕЛ: 233-04-50

«ОИЛА» БЎЛИМИГА КЕЛУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Бўлимга келиб эълон берувчилар ҳам, манзил олишга келганлар ҳам, ёки шу масалада вилоятлардан хат йўллаганлар ҳам тахририятга паспортлари нусхасини топширишлари шарт. Паспортининг нусхаси бўлмаган шахсларга келин ва куёвларнинг манзиллари ёки телефон рақамлари берилмайди.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган кўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 18:00. Босишга топширилди - 19:00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 234-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 234-25-46
Оила, табриклар, эълонлар: 233-04-50
Бўлимлар: 233-04-35, 234-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Олой» бозори ёнида.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 33. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 13113

Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ
Расм — Н. ХОЛМУРОДОВ
Мусахҳх — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5 7 8